

+

+

AD

69

1957

+

vdom prefix A

vdom löpnr 46

vdom årtal 1969

+

+

Avskrift.

Kopia

Dnr VI	B29 41/69
Ink.	5 SEP 1969
Länsstyrelsen, Malmö	
Landskansliet	

M 101
841

Dom A 46/1969.

AD 69/1957

Vombsjön XIII.

7

SÖDERBYGDENS VATTENDOMSTOLS

D E L D O M

meddelad å domstolens kansli i

Växjö den 4 september 1969.

Sökande: Malmö stad.

Saken: ansökan om tillstånd till ökning av vattenuttaget ur stadens vattentäkt å fastigheten Vomb 50¹ i Vombs socken, Malmöhus län, samt till ändrad vattenbortledning från och reglering av Vombsjön m.m.

Stadens yrkanden.

Staden har, såsom ansökan slutligen bestämts, anhållit om tillstånd

att genom pumpning ur befintlig vattentäkt inom fastigheten Vomb 50¹ i Vombs socken tillgodogöra högst 1.500 l grundvatten per sekund med rätt för staden att, med bibehållande av årsmedeltalet, tillfälligt överskrida uttaget med högst 20 procent,

att från Vombsjön bortleda och i Vombfältet vid grundvattentäkten infiltrera högst 1.500 l vatten per sekund med rätt för staden tillika att dels, med bibehållande av årsmedeltalet, tillfälligt överskrida nämnda mängd med högst 20 procent och

Allen Wright

Länsstyrelsen i Malmöhus län.

dels, då dämningens gräns i Vombsjön är uppnådd och ytvattentillgången så god, att vattenföringen i Kävlingeån vid Kävlinge överstiger 15 m³ per sekund, bortleda och infiltrera vatten i större omfattning än vad ovan angivits,

att genomföra ytterligare reglering av Vombsjön genom höjning av vattenståndet till nivån + 20,90 m såsom dämningens gräns samt genom ändring av hushållningsbestämmelserna för vattnet i Vombsjön i enlighet med en av Sydsvenska Ingenjörbyrå AB (SIB) uppgjord tappningsplan, vilken åskådliggjorts å förslag till ny tappningsställare (aktsid. 648),

att utföra och bibehålla de i samband med regleringens genomförande erforderliga byggnadsarbetena,

att i erforderlig omfattning taga annan tillhörig mark i anspråk för angivna byggnadsarbeten ävensom för vissa arbets- och upplagsplatser,

att beträda annan tillhörig mark vid arbetenas utförande samt för anläggningarnas framtida tillsyn och underhåll ävensom för avverkning av växande skog och enstaka träd

samt att begagna vissa enskilda vägar.

I deldom den 13 oktober 1967 har vattendomstolen funnit 1967 års deldom. hinder ej möta mot företaget i den utformning detta kommer att erhålla under förutsättning dels att den av staden begärda ökade vattenbortledningen kombineras med den ansökta regleringen av Vombsjön till motverkande av skada och intrång i sjön och i Kävlingeån dels att de föreslagna, medgivna och av vattendomstolen ytterligare förutskickade skadeförebyggande åtgärderna runt sjön kommer till utförande.

PM ang

Villkor i vattendomen om Vombsjön

Deldom 13.10.67

1. Planteringsåtgärder skall ske i samråd med naturvårds-
enheten och H Ramel.
2. Staden skall underhålla de utförda planteringarna runt
sjön.
3. Resultatet av Almestrand undersökningar skall ligga till
grund för ytterligare villkor bl a fortlöpande kontroll
av förändringar i sjön, orsakade av regleringen.

Staden skall till vattendomstolen inge förslag till
kontrollbestämmelser.

Deldom 4.9. 1969

1. Staden ålägges slutföra de påbörjade undersökningarna
och i samråd med SNV utarbeta program för fortsatta
undersökningar.

PM ang

Villkor i rattehanden om Vombysjö

Deldom 13.10.67

1. Planteringätgönder skall
ske i samråd med
vårdmyndigheten och H. Ranne
2. Staden skall ansvara för
de uttagna planteringsgöden
samt sjön.
3. Rottatlet av Svartstrand och
söneringar skall ligga till grund
för utläggningen av de
för tillagrade kontroll och
förändringar i sjön, och
se tillgången
Staden skall till rattehanden
inga försök till kontroll av stämningen

Deldom 4.9.69

1. Staden åtar sig att göra de planteringsgöden och utläggningen av de uttagna planteringsgöden samt att sätta upp söneringar

I deldomen har staden lämnats tillstånd till följande åtgärder:

"1) Ombyggnad och tillbyggnad av regleringsdammen vid Vombsjöns utlopp, inklusive ny ålyngelledare och laxtrappa, och utförande av anslutande jordvallar genom höjning av befintlig landsväg på Vombsjöns västra strand samt anläggande av ett dräneringsdike strax innanför jordvallarnas släntfot åt landsidan, allt i enlighet med den beskrivning, som upptagits i SIB:s utredning (aktsid. 570 och 571) samt framgår av planscherna nr 9-11 (aktsid. 649-651). På de delar av vägen, där sådant erfordras, skall vägräcke utföras med navföljare av Kohlswabalk. Dessa arbeten berör fastigheterna Harlösa 40³ - 40⁶, 40⁸, 40¹⁰, 46³ och Hjälmared 9¹ i Harlösa socken samt Vomb 50¹ och 50³² i Vombs socken ävensom allmänna vägen nr 976 Vomb - Hjälmared.

2) Urschaktningar och utfyllnader vid Vombsjöns västra strand för genomförande av landskapsplanen i enlighet med SIB:s beskrivning (aktsid. 1560) samt planscherna nr 55 och 56 (aktsid. 1575 och 1576) ävensom detaljritningar beträffande landskapsplanen (ritningar nr 543/46 och 543/47, aktsid. 1938 och 1943), därvid dock är att märka att terrängjusteringar genom massuttag i viken vid Vombsjöns nordvästra hörn tillsvidare icke skall komma till utförande. I samband med de tillåtna arbetena skall tillika utföras inplantering av strandvegetation i öar på den av urschaktningarna och utfyllnaderna berörda delen av stranden. En ny badvik skall utbyggas ett stycke söder om Kävlingsåns utlopp såsom ersättning för den

gamla badviken på denna plats, därvid befintliga tekniska föremål nr 244-247 flyttas. Åtgärder skall tillika utföras på utloppets högra strand uppströms landsvägen i huvudsaklig överensstämmelse med textplansch 3 (aktsid. 1602), därvid ägaren till fastigheterna Harlösa 40⁸ och 40⁹ samt professor Per Friberg skall närmarer samråda rörande detaljerna i arbetet. De av nu angivna arbeten berörda fastigheterna utgöres, förutom av de nyssnämnda, även av Vomb 50¹ och 50³² i Vombs socken.

3) Planteringar utföres å de svårt översvämmade platserna vid Hjälmared inom Hjälmared 6¹ och väster om Tapperödsbäckens mynning inom Hjälmared 7¹. Utfyllnader verkställes på två platser vid sommarstugetomterna, nämligen dels i den blivande viken väster om Hjälmared 6², dels på den mellersta låglänta sommarstugetomten inom ägofigurerna nr 43 a och b, tillhörande Hjälmared 6¹, därvid jämväl sommarstuga och uthus (tekniska föremålen 12 a och 12 b) lyftes.

4) Invallning utföres mellan området väster om Tapperödsbäcken samt bäcken vid Svansjö gård och terrängjusteringar göres av strandlinjen utanför jordvallen; vidare gräves dräneringsdike innanför jordvallen och invallningspumpstation anlägges, allt i enlighet med SIB:s beskrivning (aktsid. 1561 och 1562) samt planscherna nr 57-59 (aktsid. 1577-1579) ävensom ritning nr 543/48 (aktsid. 1941), dock med den ändringen att jordvallens slänthlutning mot land ökas från 1:2 till 1:5 i den mån vallen framgår över åkermark eller eljest i öppen terräng. Dessa arbeten berör fastigheterna Hjälmared 7¹ i Harlösa socken och Svansjö 1⁶ samt Övedskloster 2¹ i Öveds socken.

5) Inom området mellan invallningen vid Svansjö förbi Fiskarehuset och fram mot vällen väster om Övedsklosters gods verkställes vissa terrängjusteringar av strandzonen inom Övedskloster 2¹, och området mellan höjderna + 20,90 m och + 19,50 m planteras med ny strandvegetation.

6) Invallning utföres av det låglänta området väster om Övedsklosters gods genom påbyggnad av den gamla järnvägsbanken längs sjön; vidare anlägges en invallningspumpstation samt dräneringsledningar, allt i enlighet med SIB:s beskrivning (aktsid. 574 och 575) samt planscher nr 13, 19 och 20 (aktsid. 653, 659 och 660). Beträffande dräneringsledningar skall dock gälla vad som upptages, dels å ritning över föreslagen dräneringsledning innanför järnvägsbanken (aktsid. 1373), dels i beskrivning över en 200 m lång dräneringsledning med en diameter av 150 mm (aktsid. 1553 och 1632). De här ifrågavarande arbetena berör fastigheterna Övedskloster 1² (järnvägsområde) och 2¹ i Öveds socken.

7) Omgrävning till kanal av vattendraget vid Övedskloster verkställes i huvudsaklig överensstämmelse med SIB:s beskrivning (aktsid. 575 och 576) och med planscher nr 13 och 21 (aktsid. 653 och 661); dock med den förändringen att landsvägsbron och kröken av kanalen mellan sektion 0/400 och 0/500 får en något annorlunda förläggning; se ritning nr 434:2 - 0601 (aktsid. 1868) ävensom längdprofil ritning nr 434:2 - 0602 (aktsid. 1869). Omgrävningen berör fastigheterna Övedskloster 2¹ samt Övedstorp 1⁴, 2², 3², 4², 5², 6², 7² och 8⁴. I samband med omgrävningen utföres uppströms ifrån räknat föl-

jande broar över kanalen (jfr. planritning, aktsid. 1868):

a) gångbro för kreatur vid sektion 0/010 inom Övedskloster 2¹ i enlighet med plansch nr 61 av den 23 maj 1967 (aktsid. 1867),

b) övre landsvägsbron, numera vid sektion 0/460; se plansch nr 22 (aktsid. 662) berörande allmänna vägen mellan Övedskloster och Klostersågen samt fastigheten Övedskloster 2¹,

c) körbro vid tidigare järnvägsövergång vid sektion 0/690 inom fastigheterna Övedstorp 1⁴, 2², 3², 4², 5², 6², 7² och 8⁴, i enlighet med förenämnda plansch nr 22 (aktsid. 662) och

d) nedre landsvägsbron vid sektion 1/090 berörande allmänna vägen Övedskloster-Klostersågen samt fastigheten Övedskloster 2¹, därvid även utrivning av befintlig vägtrumma skall utföras; plansch nr 22 (aktsid. 662).

En närmare beskrivning av broarnas utscende och ytterligare detaljer rörande omgrävningen finns intagen i SIB:s förslag (aktsid. 576-573).

8) I samband med utförandet av den ovan under 7 d) angivna nedre landsvägsbron verkställes en höjning av allmänna vägen nr 978 mellan Övedskloster och Klostersågen på vägsträckan 0/600 - 0/800, därvid i erforderlig utsträckning monteras navföljare av Kohlswabalk (plansch nr 13 och 15; aktsid. 653 och 655). Åtgärden berör allmänna vägen och Övedskloster 2¹.

9) Söder om utloppet för det omgrävda vattendraget vid Övedskloster på Vombsjöns östra strand samt norr om Björkaåns mynning utföres en tämligen omfattande inplantering av strandvegetation.

10) Invallning utföres av lågområdet söder om Björkaåns nedersta lopp och innanför sydöstra stranden av Vombsjön medelst en jordvall med ett valldike på insidan och med invallningspumpstation vid Vombsjöns sydöstra strand, allt enligt SIB:s beskrivning (aktsid. 1095 och 1096 samt 1283 och 1284) ävensom planscherna nr 49, 50, 51 och 52 (aktsid. 1102-1105), därav plansch nr 51 sedermera kompletterats med plansch nr 54 (aktsid. 1323) och med uttalande, att trumman i korsningen mellan landsvägen och valldiket skall utföras med plan botten (aktsid. 1633). Här må även hänvisas till detaljritningarna 543/49 och 50 (aktsid. 1940 och 1939). Invallningen beräknas torrlägga hela det innanförliggande markområdet. Vallen skall utformas för att passa in i landskapet; sålunda skall släntlutningen mot land i öppen terräng vara 1:5. Den tillstadda jordvallen utmed Björkaån och sydöstra stranden av Vombsjön avses att framdragas över fastigheterna Björka 11³, 11⁴, 15², 15⁴, 15²⁵ och 15²⁶ i Björka socken, Övedskloster 2¹ i Öveds socken samt Vomb 50¹ i Vombs socken. Vid Björka 15²⁵ utföres vattningsplats för kreatur i valldiket på sätt angivits av staden (aktsid. 1435).

11) Längs södra sidan av Vombsjön (Vombs fure) inom fastigheten Vomb 50¹ utföres omfattande inplanteringsåtgärder, avsedda att hindra erosion och bibehålla nuvarande strandkarakteristik, allt i huvudsaklig överensstämmelse med landskapsplanen (ritning 543/45, aktsid. 1315).

12) Invallning medelst jordvall anlägges vid stadens infiltrationspumpstation inom Vomb 50¹ i enlighet med SIB:s be-

skrivning (aktsid. 571 och 572) samt plansch nr 12 (aktsid. 652).

13) Beträffande vägar skall dels utföras vissa justeringar å den med grön färg å plansch nr 13 (aktsid. 653) utmärkta vägen, dels utföras respektive begagnas de å plansch nr 57 (aktsid. 1936) med grön färg betecknade vägarna dels ock utföras respektive begagnas de med grön färg å ritning 434:2 - 0601 (aktsid. 1937) utmärkta vägarna.

14) I fråga om upplags- och arbetsplatser må disponeras dels ett å plansch nr 55 (aktsid. 1935) med blå färg utmärkt område å vänster sida om Kävlingeåns utlopp (jfr. även planscher-na nr 10 och 55; aktsid. 650 och 1575) dels två områden vid Övedskloster, vilka likaledes utmärkts med blå färg; se ritning nr 434:2 - 0601 (aktsid. 1937) och plansch nr 13 (aktsid. 653).

15) Avverkning av skog och enstaka träd samt röjning av buskar och ris inom dänningsområdet får av staden utföras i samband med övriga här ovan angivna byggnadsarbeten. Avverkningen och röjningen skall utföras med så låga stubbar som möjligt. Rötterna bör dock icke uppbrutas utan få kvarstå och tjäna såsom erosionsskydd."

Utöver de villkor, som ovan återgivits, föreskrev vattendomstolen, såvitt nu är av intresse, att följande allmänna bestämmelser skulle iakttagas (numreringen avviker från den i 1937 års deldom):

1. De tillstadda åtgärderna skall verkställas på sådant sätt att minsta möjliga förfulande inverkan uppkommer på landskapsbilden. Anpassning skall så långt möjligt är ske till traktens miljö. I fråga om inplanteringsåtgärder skall fortlöpande samråd ske med naturvårdsenheten vid länsstyrelsen i Malmöhus län samt med friherre Hans Ramel såsom företrädare för de enskilda sakägarna vid sjön. Tillbörlig hänsyn skall tagas till de anvisningar och önskemål, som därvid framkommer. Skulle skiljaktiga meningar uppstå i fråga av betydelse, skall sådan fråga anmälas till vattendomstolen, som därefter avgör densamma.

2. Staden skall för framtiden underhålla de utförda byggnadsåtgärderna och inplanteringarna av växtlighet runt sjön. Skulle i något fall verkställda åtgärder misslyckas och sålunda icke få avsedd verkan, har staden att antingen ånyo försöka genomföra åtgärden eller till vattendomstolen anmäla förhållandet, därvid förslag till annan likvärdig åtgärd skall framläggas.

3. Det åligger staden att efter användandet av de enskilda vägar, som erfordras för arbetenas utförande, återställa vägarna i lika gott skick som före arbetenas påbörjande. Beträffande nyanlagda vägar samt vägar, som behövs för underhållsarbeten, skall staden svara för det framtida underhållet.

4. Staden har att såvitt möjligt återställa de av arbetena berörda tekniska föremålen såsom rågångsmärken, hägnader och dylikt i sådant skick att de kan fungera på samma sätt som tidigare.

5. Staden skall dels tillse att Björkaåns utlopp hålles rensat i sådan omfattning, att hinder för passage icke uppstår, dels anlägga och för framtiden underhålla erforderliga erosions-skydd vid Björkaåns mynning.

Vattendomstolen fann vidare, att som villkor för företagets tillåtlighet borde föreskrivas vissa skadeförebyggande åtgärder utöver vad stadens utbyggnadsförslag innehöll, och ålade därför staden att ingiva byggnadstekniska förslag till åtgärder vid Bjärsjölagårds kommuns badplats i nordöstra delen av sjön samt till hamnanläggning i Björkaån och utfyllnad vid åns norra strand.

Vattenöverdomstolen fann i dom den 17 oktober 1968 ej skäl att göra annan ändring i deldomen, än att ålägga staden att i enlighet med åtagande dels verkställa under 3. ovan omnämnd utfyllnad väster om Hjalmaröd 6² och inom ägofigur nr 43 a innanför nivålinjen + 20,9 m till höjden + 21,5 m, dock med skyldighet att närmast innanför denna linje anordna en slänt med ungefär samma lutning som utanför liggande strandplan, dels att inom ägofigur nr 44 a utfylla ett låglänt område i gränsen mot ägofigur nr 43 a.

Vattenöverdomstolens dom.

Sedan staden i enlighet med åläggandet i 1967 års deldom inkommit med förslag till ytterligare arbeten, lämnade vattendomstolen i deldom den 28 november 1968 staden tillstånd att utföra ytterligare skadeförebyggande åtgärder samt att taga i anspråk och vid arbetenas utförande och underhåll beträda härför erforderlig mark och vägar, allt huvudsakligen på det sätt och i den omfattning, som framgår av vad här nedan upptages. Sålunda

1968 års deldom.

erhöll staden tillstånd till följande ytterligare skadeförebyggande åtgärder:

1) Utfyllnad vid badplatsen upp till nivån cirka + 21,5 m och iordningställande av denna genom utläggande av pontonbrygga och vassröjning inom ett område invid bryggan samt ett område cirka 200 m norr därom, allt i huvudsaklig överensstämmelse med SIB:s ritningar nr 0706-0708 (aktsid. 2142-2144) ävensom beträffande planteringsåtgärder och landskapsplanering med professor Fribergs yttrande (aktsid. 2153) och ritning nr 543-79 (aktsid. 2250). Åtgärderna berör mark inom fastigheterna Övedskloster 2¹ och 2¹¹ samt Vressel 1², 2², 3², 4², 5², 6², 7², 8², 9², 10² och 11², alla i Öveds socken.

2) Utförande av hamnanläggning (tilläggsplats för båtar) i nedre delen av Björkaån samt därtill hörande nättorkningsplats, allt i huvudsaklig överensstämmelse med slutligt aktuella ritningar av SIB nr 0322, 0323, 0327 samt 68-05-30 (aktsid. 2150, 2151, 2215 och 2318) samt beträffande planteringsåtgärder och landskapsplanering med professor Fribergs ritning nr 543-80 (aktsid. 2252). Åtgärderna berör mark inom fastigheten Övedskloster 2¹.

3) Utfyllnad till en nivå av + 21,5 m vid nedre delen av Björkaåns norra strand mellan den föreslagna tilläggsplatsen för båtar och landsvägen Övedskloster-Klostervägen i huvudsaklig överensstämmelse med SIB:s ritning nr 0324 (aktsid. 2152). Före utfyllnaden skall befintligt vegetationstäckes borttagas och efter utfyllnaden åter påföras jorden, så att

området kan beredas till åker eller betesmark. Utfyllnaden berör mark inom fastigheten Övedskloster 2¹.

4) Utfyllnad till nivån + 21,5 m av den del av ägofig. nr 93 (markskadekarta blad 5; aktsid. 990), vilken vid dämning eljest skulle bildat en vik på norra stranden av Björkaån strax uppströms utloppet och nordväst om Sjöhuset. Före utfyllnaden skall befintligt vegetationstäckte avtagas till ett djup av 20 cm för att efter verkställd åtgärd åter påföras. Utfyllnaden berör mark inom Övedskloster 2¹."

För arbetena föreskrevs villkor av i huvudsak samma innebörd som de i 1967 års deldom.

I 1968 års deldom lämnades staden därjämte tillstånd till följande skadeförebyggande åtgärder beträffande fisket:

"1) Utförande av fiskuppfödningssdam I - dock med undantag för dammbyggnad av betong - med huvudsaklig placering och utförande enligt den till promemoria av fiskerikonsulenten N.G. Steffner hörande ritningen (aktsid. 2189), därvid emellertid beträffande skalan är att uppmärksamma, att hela ritningen blivit nedfotograferad från format A3 till A4, ävensom enligt SIB:s ritning av den 4 september 1968 (aktsid. 2265) samt beträffande planteringsåtgärder och landskapsplanering med professor Fribergs ritning (aktsid. 2320). Dammen berör mark inom Övedskloster 2¹.

2) Utförande av den såsom alternativ 3 betecknade delen av fiskodlingsdam II - dock med undantag för dammbyggnad av betong - (aktsid. 2189 med ovan angiven anmärkning beträffande skalan och aktsid. 2206), utgörande i huvudsak utgrävning av

ägofigur nr 67 på markskadekarta blad 4 (aktsid. 989) även-
som beträffande planteringsåtgärder och landskapsplanering i
enlighet med blivande förslag av professor Friberg. Dammen
berör mark inom Övedskloster 2¹.

3) Utförande av genombrott till erforderligt djup vid
gäddlekplatserna i nordvästra hörnet av Vombsjön, inom ett
område av Vombsjöns östra del söder om Torpbäckens mynning
samt vid udden "Näbbet" på södra stranden av sjön i huvudsak-
lig överensstämmelse med markskadekarta blad 1, 4 och 8 (akt-
sid. 2321-2323), dock med de modifikationer ifråga om bredd
och erosionsskydd, beträffande vilka staden i samråd med den
fiskesakkunnige och berörda fiskerättsägare må besluta."

Jämväl för dessa åtgärder föreskrev domstolen i fråga om
utförande och underhållsskyldigheten enahanda villkor som i
1967 års deldom.

Staden förelades därjämte att utreda och till vattendom-
stolen snarast inkomma med yttrande rörande de hydrologiska
förhållandena i Torpbäcker samt att i samband därmed även
framlägga ritningar beträffande dammbyggnader och förslag
till lämpliga vattenhushållningsföreskrifter för dammarna.

Ändrad fastighetsindelning. De ovannämnda fastigheterna
Övedskloster 1² och 2¹, Övedstorp 1⁴, 2², 3², 4², 5², 6², 7²
och 8⁴ samt en del av Vressel 1², 2², 3², 4², 5², 6², 7², 8²,
9², 10² och 11² ingår numera i Övedskloster 2²³. Återstående
av företaget berörd del av vresselfastigheterna ingår i Öveds-
kloster 3¹.

För behandling av kvarstående frågor i målet har vattendomstolen hållit huvudförhandling den 23 - 25 juni 1969.

Utförda arbeten
m.m.

Staden har upplyst, att samtliga de i vattendomstolens deldomar och vattenöverdomstolens dom föreskrivna åtgärderna har blivit utförda, dock med undantag dels för terrängjusteringarna under punkt 5 och planteringsåtgärderna enligt punkterna 9 och 11 i 1967 års deldom dels pontonbryggan vid Bjärsjölagårds kommuns badplats och gäddlekplatsen söder om Torpbäckens mynning enligt 1968 års deldom. Härtill har staden framhållit följande: Föreskrifterna i punkt 5 och 9 om terrängjusteringar respektive inplantering måste bero på en feltolkning av landskapsplanen. I denna förekommer nämligen inget förslag till sådana åtgärder på de ifrågakvarande platserna. Beträffande planteringarna vid Vombs fure - punkt 11 - har en omprövning skett. Man anser det numera lämpligare att undvika ingripande åtgärder längs stranden och vill i stället låta befintlig vegetation utgöra naturligt erosionsskydd. - I fråga om pontonbryggan vid Bjärsjölagårds kommuns badplats har oväntade arbetssvårigheter lett till att det ursprungliga förslaget måste omarbetas. I enlighet med bestämmelserna i en överenskommelse (aktsid. 2783-2788) mellan staden och bl.a. kommunen utarbetar Sydsvenska Ingenjörbyrån i samråd med civilingenjör Nils Ringdahl och professor Per Friberg ett förslag till ny brygga. Den kommer att finnas på plats när badsäsongen 1970 börjar. - Gäddlekplatsen söder om Torpbäckens mynning kommer att utföras innan regleringen påbörjas.

Varken berörda sakägare eller de naturvårdande myndigheterna har framställt någon erinran mot att staden underlåtit plantering och terrängjusteringar enligt vad nu sagts.

Kvarstående landskapsfrågor. I enlighet med villkoren i 1967 och 1968 års deldomar har staden utfört planteringsåtgärderna i samråd med naturvårdsenheten vid länsstyrelsen i Malmöhus län och med friherre Hans Ramel. Naturvårdsintendenten Rune Frisén vid länsstyrelsen har upplyst, att de ursprungliga planteringsplanerna blivit reviderade flera gånger, och han har därför hemställt att staden upprättar en sammanställning över vidtagna och planerade planteringsåtgärder jämte uppgifter om växtval inom olika nivåer och zoner samt precisering av den framtida skötseln och vården av vallar och planterade ytor.

Ramel har biträtt Friséns hemställan.

Staden har upplyst att planteringsarbetena utlämnats på entreprenad och att entreprenören fått ritningar, som i detalj anger de växter han skall plantera. För närvarande torde därför någon sammanställning utöver dessa ritningar ej vara nödvändig. Enligt stadens mening kommer planteringsfrågorna sannolikt att diskuteras ytterligare när besiktning sker av de nu företagna planteringarna. Man får då försöka komma överens om de ytterligare åtgärder som kan erfordras och om underhållsfrågorna.

Parterna är ense om att frågorna om massuttag i viken vid Vombsjöns nordvästra hörn (1967 års deldom, aktsid. 2095, punkt 2) och om vassröjning på andra platser än vid Bjärsjölagårds kommuns badplats (1968 års deldom, aktsid. 2482) ej skall avgö-

ras förrän erfarenhet vunnits om den ändrade regleringens verkningar.

Vattendomstolen. Vad först beträffar terrängjusteringarna och planteringarna enligt punkterna 5 resp. 9 i 1967 års deldom finner vattendomstolen, efter granskning av landskapsplanen och övriga handlingar rörande dessa frågor, att något förslag från stadens sida om ifrågavarande arbeten ej framlagts. Ej heller har från sakägarsidan eller från de naturvårdande myndigheterna framställts någon erinran mot att staden underlåtit att utföra arbetena. Med hänsyn härtill och då arbetena ej kan anses ha någon inverkan av betydelse på företagets tillåtlighet, bör någon skyldighet för staden att utföra dessa ej föreligga. Något vidare yttrande från domstolens sida i dessa frågor torde ej erfordras.

I fråga om planteringarna vid Vombs fure har, av skäl som ovan anförts, avvikelse skett från landskapsplanen. Huruvida detta kan godtagas för framtiden bör emellertid ej avgöras förrän den ändrade regleringens verkningar inom området blivit med säkerhet klarlagda, och avvikelsen föranleder därför nu ej något vattendomstolens yttrande.

Enligt villkoren i 1967 och 1968 års deldomar skall staden i fråga om inplanteringsåtgärder ~~fortloppande samråda med naturvårdsenheten vid länsstyrelsen samt med Ramel.~~ Vattendomstolen finner ej lämpligt att ingripa med föreskrifter om formerna för detta samråd. Friséns och Ramels hemställan om en sammanställning rörande vissa planteringsfrågor föranleder där-

för ej annat vattendomstolens yttrande, än att staden erinras om att deltagarna i samrådsgruppen bör erhålla underrättelse om vidtagna och planerade åtgärder, vilket beträffande de nu aktualiserade frågorna lämpligen synes kunna ske i form av en sådan sammanställning, som ovan berörts.

Domstolen uppskjuter avgörandet av frågorna om planteringar vid Vombs fure, massuttag i viken vid Vombsjöns nordvästra hörn samt om vassröjning. Dessa frågor kommer domstolen att självmant återupptaga antingen i samband med prövningen av övriga uppskjutna delar av målet eller vid annan tidpunkt dessförinnan som domstolen kan finna lämplig.

Höjdsystem.

Jämlikt föreskrift i 1967 års deldom har staden inrättat en ny fix på regleringsdammen vid Vombsjöns utlopp. Fixen utgöres av en mässingsdubb i betong på dammens högra landfäste 40 cm nedanför dammens uppströmskant och 25 cm från kanten av luckutskovet. Enligt beskrivning (aktsid. 2836) är dubbens överyta belägen på nivån + 21,92 m.

Vattendomstolen, som vid synegång låtit avväga dubben, har funnit höjdangivelsen vara korrekt och fastställer dubben såsom företagets fixpunkt.

Staden hemställer nu om vattendomstolens medgivande att taga i anspråk rätten till grundvattenuttag, vattenbortledning och reglering.

Vattenhushållningsbestämmelser.

I fråga om regleringsplan har staden åberopat en av SIB verkställd utredning härom (aktsid. 565-568) med tillhörande förslag till tappningsställare (aktsid. 648). I 1967 års deldom har vattendomstolen funnit planen innebära en godtagbar avvägning mellan de olika intressen som är knutna till Vombsjön och Kävlingsån. Rörande flodtappningsbestämmelserna ansåg domstolen det emellertid icke vara uteslutet att frågan om viss förhandstappning och om vissa justeringar i flodtappningsbestämmelserna kunde uppkomma, innan staden lämnades slutligt tillstånd till ytterligare vattenbortledning. I anledning härav framhöll vattendomstolen, att staden borde fortsätta med då påbörjade undersökningar rörande snömagasinets betydelse för utformningen av flodtappningsbestämmelserna.

Annan erinran mot den åberopade regleringsplanen har ej framställts, än att Pensers huvudmän har yrkat, att tappningsställaren och regleringsbestämmelserna skall betraktas som provisoriska till dess att stadens undersökningar rörande snömagasinets betydelse slutförts.

Staden har härtill framhållit i huvudsak följande: Undersökningarna, som bedrivits sedan 1964, har inte visat något entydigt samband mellan snömagasinets storlek och avrinningen på våren. Sannolikt är sambandet ringa, men för att man skall kunna konstatera detta erfordras ytterligare undersökningar.

Vattendomstolen. Med hänsyn till vad ovan under rubriken "Utförda arbeten m.m." anförts och till övriga omständigheter i målet finner vattendomstolen hinder från allmän eller enskild synpunkt ej möta mot att staden lämnas tillstånd till grundvattenuttag, vattenbortledning och reglering i enlighet med ovan redovisade yrkanden. Vattendomstolen förutsätter därvid att gäddlekplatsen söder om Torpbäckens mynning blir utförd innan tillståndet tages i anspråk.

Som vattendomstolen uttalat i 1967 års deldom bör regleringen av sjön föreskrivas såsom en skyldighet för staden och som ett villkor för tillstånd till ökad vattenbortledning.

I fråga om yrkandet från Pensers huvudmän beträffande tappningsställaren och regleringsbestämmelserna uttalar vattendomstolen följande.

Enligt vattendomstolens erfarenhet är det mycket svårt att för sydsveriges del finna något användbart samband mellan snömängden på våren och vårflödets storlek. Förutom snömängden inverkar under smältningsperioden många andra faktorer på flödet såsom lufttemperatur, vind och nederbörd - d.v.s. faktorer som knappast kan förutses. Domstolen anser det därför osannolikt att fortsatta undersökningar kommer att ge så tillförlitliga resultat, att dessa kan ligga till grund för en justering av föreslagna flodtappningsbestämmelser. Domstolen finner därför ej skäl att som villkor för tillståndet föreskriva skyldighet för staden att fortsätta med undersökningarna. Yrkandet från Pensers huvudmän bör därför lämnas utan bifall.

Enär nu berörda undersökningar kan ge underlag endast för en osäker bedömning av vårflödets storlek, måste en föreskrift om förhandstappning begränsas till fall, då stora flöden erfarenhetsmässigt är att vänta. En sådan föreskrift torde emellertid bli av visst värde och bör därför upptagas bland vattenushållningsbestämmelserna.

Staden har medgivit att iakttaga minimitappning på sätt nedan framgår.

Vattendomstolen lämnar Malmö stad tillstånd

Tillstånd m.m.

att genom pumpning ur befintlig vattentäkt inom fastigheten Vomb 50¹ i Vombs socken tillgodogöra högst 1.500 l grundvatten per sekund med rätt för staden att, med bibehållande av årsmedeltalet, tillfälligt överskrida uttaget med högst 20 procent

samt att från Vombsjön bortleda och i Vombfältet vid grundvattentakten infiltrera högst 1.500 l grundvatten per sekund med rätt för staden tillika att dels, med bibehållande av årsmedeltalet, tillfälligt överskrida nämnda mängd med högst 20 procent och dels, då dämningssgränsen i Vombsjön är uppnådd och ytvattentillgången så god, att vattenföringen i Kävlingsån vid Kävlingsöverstiger 15 m³ per sekund, bortleda och infiltrera vatten i större omfattning än vad ovan angivits.

Vidare berättigas och förpliktas staden att för hushållningen med vattnet i Vombsjön vid regleringsdammen inom Harlösa 40⁸ iakttaga följande bestämmelser:

1. Vid vattenstånd i Vombsjön lägre än nivån + 20,90 m (dämningsgräns) skall den tappning eftersträvas, som ger det inom aktuellt fält på tappningsställaren (domsbilaga 1) angivna värdet för vattenföringen i Kävlingeån vid Kävlinge; dock skall alltid $0,3 \text{ m}^3$ per sekund framläppas. Denna minimivattenföring skall tappas genom laxtrappan när så erfordras för laxens vandring.

2. Vid vattenstånd mellan nivåerna + 20,90 m och + 21,30 m skall 18 m^3 per sekund avtappas. Nivån + 21,30 m får ej överskridas, varav följer att man vid denna nivå skall avtappa sjöns nyttiga tillrinning så länge den är högre än 18 m^3 per sekund.

3. När en riklig vårflod med stor sannolikhet kan förväntas skall - utan hänsyn till bestämmelserna ovan under punkt 1. - så mycket vatten avtappas, att nivån + 20,90 m ej beräknas bli överskriden. Hänsyn skall härvid dock även tagas till intressena nedströms sjön; sålunda skall tappningen i varje fall begränsas till 18 m^3 per sekund.

4. Tappningsändring får verkställas med högst 2 m^3 per sekund och timme.

Som villkor för tillståndet skall gälla att staden ställer sig till efterrättelse dels föreskrifterna i 1967 och 1968 års deldomar, dels de bestämmelser som meddelas i denna deldom dels ock de ytterligare bestämmelser som vattendomstolen kan komma att utfärda under tiden till dess alla frågor i målet är slutligen avgjorda.

Innan det nu meddelade tillståndet tages i anspråk skall gäddlekplatsen söder om Torpbäckens mynning vara färdigställd.

Yrkandet av Pensers huvudmän med avseende på regleringsbestämmelserna och tappningsställaren lämnas utan bifall.

I enlighet med stadens förslag föreskriver vattendomstolen, att rätten till ökning av grundvattenuttaget enligt nu meddelat tillstånd skall vara förenad med Vomb 50¹³ i Vombs socken såsom vattentäktsfastighet samt att rätten till vattenbortledning från Vombsjön skall vara förenad med Vomb 50¹ i samma socken såsom strömfallsfastighet.

Vattentäkts-
fastighet.

Strömfalls-
fastighet.

Staden har föreslagit att nu gällande kontrollföreskrifter enligt domen den 30 maj 1949 (AD 48/1941) och deldomen den 24 juni 1964 i förevarande mål skall tillämpas även i fråga om det nu lovgivna företaget, dock med de tilläggen att en registrerande pegel kommer att inrättas även uppströms regleringsdammen och att en ny beräkning av luckutskovens avbördningsförmåga bör ske. Staden har föreslagit att vattenrättsingenjören Filip Tenne eller SMHI förordnas att utföra sådan beräkning.

Kontrollföre-
skrifter m.m.

Någon erinran mot vad staden sålunda föreslagit har ej framställts.

Kävlingeåns vattenvårdsförbund har framhållit att en ny station för vattenföringsmätning bör inrättas vid Kävinge, eftersom mätresultaten från den befintliga stationen är behäftade med avsevärda brister.

Staden har vitsordat att mätstationen är bristfällig och förklarar att projektering av en ny station pågår. Den kommer sannolikt att placeras vid Högsmölla omedelbart nedströms Kävlinge. Projekteringen sker i samråd med SMHI och kommer troligen att slutföras i år. Under tiden tills den nya stationen färdigställts kommer den befintliga att användas.

Vattendomstolen finner att de föreslagna kontrollbestämmelserna kan godtagas med de tillägg staden angivit. SMHI bör förordnas att utföra avbördningsberäkningarna.

Som staden vitsordat lämnar mätstationen vid Kävlinge ej tillfredsställande mätresultat. Eftersom vattenföringen vid Kävlinge skall vara bestämmande för tappningen från Vombsjön är det väsentligt att mätstationen lämnar tillförlitliga resultat, och vattendomstolen finner det därför angeläget att staden snarast möjligt låter utföra den förutskickade nya stationen.

Det åligger staden att iakttaga följande kontrollbestämmelser:

1. För kontroll av vattenstånden i Vombsjön, tappningen genom dammen och vattenföringen i Kävlingeån vid Kävlinge skall staden, dels låta uppsätta en vattenståndsskala och en registrerande pegel såväl uppströms som nedströms regleringsdammen dels vidmakthålla mätstationen vid Kävlinge till dess den i enlighet med vad nedan sägs ersättes med en ny. Vattenståndsskalorna och

peglarna vid dammbyggnaden skall på ett betryggande sätt inrättas på sådana ställen, som är opåverkade av strömning genom utskoven. Skalorna skall noggrant inpassas i gällande höjdsystem, och på den uppströms dammen belägna skalan skall höjderna + 20,90 m och + 21,30 m på särskilt sätt utmärkas. För bestämning av tappningen från Vombsjön skall upprättas erforderliga diagram eller tabeller. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut förordnas att verkställa härför nödiga mätningar och beräkningar.

2. Avläsningar på skalorna vid dammbyggnaden skall utföras en gång om dagen vid bestämt klockslag och därutöver vid omställning av regleringsdammens luckor. Diagrammen från de registrerande peglarna skall bytas en gång varje vecka, varvid samtidigt kontroll av vattenståndet skall ske på de fasta skalorna. Anteckning om avläst vattenstånd skall ske på diagrammen. Anteckningar skall även föras rörande luckdragningarnas storlek.

3. Enär de i regleringsbestämmelserna angivna nivåerna avser sjöns av vind oberoende vattenstånd, skall vid bedömande av bestämmelsernas efterlevnad ingen hänsyn tagas till sådana tillfälliga avvikelser, som uppenbarligen beror på vindförhållandena.

4. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut skall på stadens bekostnad utöva tillsyn över regleringens handhavande. Det åligger staden att tillhandahålla alla de uppgifter, som institutet finner erforderliga för uppdragets fullgörande.

5. För bestämning av vattenbortledningens storlek skall i tryckledningen från pumpverket vid intaget finnas installerad en

summerande vattenmätare som skall avläsas en gång per dygn vid bestämt klockslag.

6. Vid vattentäktens utnyttjande skall nödig sparsamhet med grundvattnet iakttagas. Vattendomstolen erinrar om innehållet i 2 kap. 56 § vattenlagen.

7. Staden skall föra anteckningar om de grundvattenmängder, som dagligen tillgodogöres vid vattentäkten.

8. Samtliga nu omförmälda observationer av vattenstånd, luckdragningar, vattenbortledning och grundvattenuttag skall införas i särskild journal, som tillsammans med pegeldiagrammen skall förvaras på säkert ställe hos vattenverket och hållas tillgängliga för de som är beroende av regleringen och dess skötsel.

Det åligger staden att i samråd med Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut snarast möjligt iordningställa en ny mätstation i närheten av Kävlinge och att till vattendomstolen inkomma med erforderliga handlingar härom.

Besiktning. Så snart de nya vattenståndsskalorna och peglarna blivit uppsatta - vilket skall vara utfört innan tillståndet till vattenbortledning och reglering tages i anspråk - skall staden därom underrätta vattenrättsdomaren. Besiktning av dessa anordningar skall därefter verkställas på stadens bekostnad. Vattendomstolen förordnar vattenrättsingenjören Filip Tenne att utföra sådan besiktning.

Kungl. Kammarkollegiet har, med instämmande av länsingenjören i Malmöhus län, yrkat, att tillståndet förbindes med en skyldighet för staden att avstå vatten till annan ort. Till stöd för yrkandet har åberopats bestämmelserna i 2 kap. 49 § vattenlagen. Härutöver har framhållits i huvudsak följande: Yrkandet har avseende på tiden efter det att den så kallade storlösningen av Skånes vattenförsörjning kommit till stånd - sannolikt genom Bolmenprojektet. I ansökan rörande detta projekt har man nämligen beräknat att en minskning av uttaget från Vombsjön kan bli aktuell när vattenbortledningen från Bolmen påbörjas. Redan nu bör man taga hänsyn till detta och inte lämna Malmö stad ensamrätt till vattenuttag ur Vombsjön.

Avstående av vatten till annan ort.

Staden har framhållit att Bolmenprojektet endast föreligger i form av en ansökan hos Konungen och att det därför fortfarande är att betrakta som ett ovisst företag. Även om en storlösning genomföres är det fullt klart att malmöregionen kommer att behöva såväl vombsjövatten som ytterligare tillskott. Det kan därför inte föreligga något rimligt och inte heller viktigt skäl för att staden nu skall åläggas att avstå från en del av vombsjövattnet. Staden har slutligen ifrågasatt om det åberopade lagrummet är tillämpligt i detta fall.

Vattendomstolen. Av motiven till 2 kap. 49 § vattenlagen, som enligt sin ordalydelse endast har avseende på grundvattentäkter, framgår att bestämmelserna om avstående av vatten tillkommit för att trygga vattentillgången för ett samhälle eller för

annat allmänt behov i konkurrens med privata vattenintressenter. Oavsett huruvida lagrummet kan anses tillämpligt på det nu ifrågavarande företaget, är det således ej förenligt med stadgandets syftemål att föreskriva skyldighet för staden att avstå vatten till annan ort. Ej heller torde sådan skyldighet kunna föreskrivas med stöd av någon annan bestämmelse i vattenlagen. Yrkandet bör därför lämnas utan bifall.

Kammarkollegiets yrkande lämnas utan bifall.

Vägar och arbetsplatser.

Staden har ingivit ritningar som slutligt redovisar den mark som tages i anspråk för vägar och arbetsplatser (aktsid. 2777-2780). Därav framgår att smärre avvikelser skett från de i 1967 års deldom, punkterna 13 och 14, angivna ritningarna.

Ramel har hemställt att avtagsvägen söderut ned till fiskdamm II skall flyttas cirka 60 m västerut.

Staden har ej motsatt sig en sådan ändring av vägsträckningen.

Vattendomstolen, som finner att den närmare sträckningen av tillfartsvägen lämpligen bör bestämmas av staden och Ramel i samråd, lämnar staden tillstånd att i övrigt - med ändring av hithörande bestämmelser i 1967 års deldom - taga i anspråk mark för vägar och arbetsplatser i enlighet med de nu åberopade ritningarna (aktsid. 2777-2780) samt att främdeles nyttja vägarna.

Det åligger staden att svara för underhållet av de vägar som framdeles skall nyttjas.

Docenten Artur Almestrand i Lund har på uppdrag av staden utfört en biologisk statusundersökning av Vombsjön under åren 1967 och 1968. Undersökningen, som ingivits till vattendomstolen (aktsid. 2334-2472), har kompletterats med ett förslag till undersökningsprogram för uppföljning av de biologiska förhållandena i Vombsjön (aktsid. 2714 och 2715). Vid huvudförhandlingen har staden upplyst, att från de naturvårdande myndigheterna framförts önskemål om komplettering av Almestrands undersökning och att staden med anledning härav låtit upprätta förslag till kompletterande undersökningar (aktsid. 2838-2841). Dessa har påbörjats och beräknas bli slutförda i höst.

Undersökningar
rörande Vombsjön.

Från såväl naturvårds- som sakägarhåll har framhållits såsom väsentligt att programmet för de framtida kontrollundersökningarna göres så fylligt som möjligt, så att man får goda möjligheter att klarlägga de förändringar som sker i sjön med anledning av den ändrade regleringen.

Således har kammarkollegiet yrkat att fortlöpande kontroll skall ske av förändringarna beträffande ekologiska och andra förhållanden i sjön. Kontrollen skall innefatta bland annat observationer över omställningarna i sjöns produktionsförhållanden och över erosions- och omsedimentationsförhållandena. Program för sådana undersökningar bör enligt kollegiets mening lämpligen utarbetas vid institutionerna för kvartärgeologi, limnologi,

värtekologi och zoekologi vid Lunds universitet.

Pensers huvudmän har instämt i vad kollegiet anfört.

Advokaten Staffan Briems huvudmän har yrkat att undersökningarna utsträckes till att omfatta även Kävlingeån och härvid framhållit bland annat att regleringen kan påverka förhållandena i Kävlingeån och att enbart risken för detta bör utgöra tillräcklig grund för att kontrollen utsträckes även till ån. Eftersom redan omfattande undersökningar pågår där, borde detta vara mycket enkelt och torde heller inte medföra några större kostnader.

Staden har föreslagit att det av Almedstrand upprättade undersökningsprogrammet (aktsid. 2714 och 2715) följs. Beträffande yrkandet om undersökningar i Kävlingeån har staden anfört att regleringen enbart torde ha positiv verkan på förhållandena där och att staden därför inte kan anses ha skyldighet att utsträcka undersökningarna dit.

Vattendomstolen finner till en början, att staden jämlikt sitt medgivande bör åläggas att slutföra de nu pågående kompletterande undersökningarna och att därefter ingiva en skriftlig redogörelse för undersökningsresultaten till vattendomstolen.

Som framhållits från naturvårdshåll är det väsentligt att de fortsatta undersökningarna får en ändamålsenlig utformning, så att man får en klar bild av de förändringar som uppkommer till följd av det nulovgivna företaget. Vattendomstolen ifrågasätter om de undersökningar staden föreslagit kan anses uppfylla detta krav.

Att bestämma omfattningen av undersökningarna kräver emellertid specialkunskaper och bör därför anförtros sakkunniga inom berörda ämnesområden. Den lämpligaste lösningen av frågan är enligt domstolens uppfattning, att undersökningarna bestämmas i samråd mellan staden och statens naturvårdsverk, varvid verket om så visar sig nödvändigt, bör äga möjlighet att på stadens bekostnad anlita ytterligare expertis. Kan enighet ej nås bör verket eller staden äga påkalla vattendomstolens prövning av tvistig fråga. I avvidan på att undersökningarnas omfattning sålunda blir bestämd bör det av staden nu föreslagna undersökningsprogrammet följas.

Vattendomstolen ålägger staden att slutföra de nu påbörjade kompletterande undersökningarna i enlighet med det i målet ingivna förslaget (aktsid. 2838-2841). Staden skall därefter ingiva skriftlig redogörelse för undersökningsresultatet till vattendomstolen.

Vidare ålägges staden att i samråd med statens naturvårdsverk utarbete program för fortsatta undersökningar. Därvid skall även beaktas frågan huruvida undersökningarna bör utsträckas till Kävlingeån. Vid behov äger naturvårdsverket på stadens bekostnad anlita erforderlig expertis. Kan enighet ej uppnås, äger staden eller verket påkalla vattendomstolens prövning av tvistig fråga. I avvidan på sådant program skall det av staden åberopade undersökningsprogrammet (aktsid. 2714 och 2715) följas.

Fisket.

Fiskuppfödningsdammarna i Torpbäcken. I enlighet med föreläggande i 1968 års deldom har staden till vattendomstolen ingivit en av SIB verkställd utredning (aktsid. 2765-2775) angående de hydrologiska förhållandena i bäcken jämte förslag till regleringsdamm och till vattenhushållningsbestämmelser.

Rörande de hydrologiska förhållandena i bäcken hänvisas till utredningen.

Föreskrifterna i 1968 års deldom om fiskuppfödningsdamm grundar sig på ett yttrande av den fiskesakkunnige i målet, fiskeriintendenten C. Puke i Gävle, med därvid fogad promemoria av fiskerikonsulenten N.G. Steffner (aktsid. 2184-2190). Enligt promemorian skulle regleringsdamm anläggas såväl nedanför vardera fiskdammen som ovanför fiskdamm II för att därmed möjliggöra tillfällig avstängning av vattendraget.

Efter samråd med den fiskesakkunnige har SIB i sin utredning föreslagit att följande arbeten utföres: Med början vid en punkt cirka 100 m uppströms urschaktningen för fiskdamm II gräves ny fåra för Torpbäcken söder om och förbi fiskdammen, varvid den ovanför denna damm av Steffner föreslagna regleringsdammen slopas. Cirka 20 m nedströms fiskdammen anslutes den nya fåran till den befintliga. Vid inloppet till fiskdamm II anlägges en regleringsdamm som sträcker sig över såväl bäckfåran som inloppskanalen till fiskdammen. För fördelning av vattnet utföres i vardera dammsektionen ett med sätтар avstängbart utskov. Nedanför vardera fiskdammen bygges likaledes en regleringsdamm försedd med ett sätтutskov. Planläget för reglerings-

dammarna och den nya bäckfåran har angivits på karta (aktsid. 2771). Regleringsdammarnas utformning har redovisats på ritningar (aktsid. 2772-2774).

På grund av att möjligheterna till magasinering av vattnet i bäcken är ringa bör enligt SIB:s utredning fri vattenhushållning tillämpas vid regleringsdammarna. Tömning av fiskdammarna i samband med utfiskning bör utföras vid låga vattenföringar och vid tidpunkter då eventuellt erforderlig dämning uppströms fiskdammarna icke medför dämningsskador.

Staden har hemställt om tillstånd i enlighet med SIB:s förslag.

Varken den fiskesakkunnige eller berörda sakägare har funnit anledning till någon erinran mot förslaget.

Vattendonstolen finner i likhet med Puke och berörda sakägare ej skäl till anmärkning mot stadens nu ansökte åtgärder i Torpbäcken. Tillstånd bör därför beviljas i enlighet med stadens ansökan. För tillståndet bör i tillämpliga delar föreskrivas samma villkor som i 1967 och 1968 års deldomar. Åtgärderna bör utföras snarast möjligt och vara fullbordade senast vid 1969 års utgång.

Ägaren till Övedskloster 2²³, där anläggningarna skall utföras, har medgivit att erforderlig mark tages i anspråk.

Tillstånd till skadeförebyggande åtgärder beträffande fisket.

Vattendomstolen lämnar staden tillstånd att under nedan angivna villkor utföra skadeförebyggande åtgärder till skydd för fisket och därvid taga i anspråk för arbetenas utförande erforderlig mark, allt huvudsakligen på det sätt och i den omfattning, som nedan framgår. Sålunda erhåller staden tillstånd

att utföra omgrävning av Torpbäcken inom Övedskloster 2²³ på sätt framgår av ovannämnda karta (aktsid. 2771),

att inom samma fastighet anlägga tre regleringsdammar i bäcken på de platser och med den utformning som angivits på kartan, på ritningarna (aktsid. 2772-2774) samt - i tillämpliga delar - i fiskerikonsulenten Steffners förslag (aktsid. 2187 och 2190)

samt att med regleringsdammarna utöva fri reglering av vattenframrinningen i Torpbäcken under nivån + 20,90 m.

De nu lovgivna arbetena skall utföras på sådant sätt, att minsta möjliga förfulande inverkan uppkommer på landskapsbilden. Anpassning skall, så långt möjligt är, ske till traktens miljö.

Arbetena skall vara fullbordade före 1969 års utgång.

Tömning av fiskdammarna för utfiskning skall utföras vid låga vattenföringar och - om dämning erfordras uppströms dammarna - vid tidpunkt då detta icke medför dämningsskador.

Staden skall för framtiden underhålla såväl den omgrävda delen av Torpbäcken som regleringsdammarna.

Undersökningar rörande företagets inverkan på fisket. Puke

har upplyst följande: Undersökningar har gjorts för att man skall få fram basvärden för fisket i sjön under nuvarande förhållanden. Dessa värden skall tjänstgöra som jämförelsematerial vid de undersökningar, som kommer att utföras när förhållandena i sjön kan antagas ha stabiliserats efter den ändrade regleringen. För att man skall få så säkra värden som möjligt bör en sådan undersökning pågå under flera år. Jag föreslår att man avsätter åtta år för ändamålet. Inom den tiden bör man ha fått så mycket material, att man kan avgöra om några åtgärder behövs och - för sådant fall - vilken form av åtgärder man bör tillgripa.

Staden har överlämnat hithörande frågor till vattendomstolens bedömande.

Någon invändning från berörda sakägare mot vad Puke föreslagit har ej framställts.

Fiskeavgift. Kammarkollegiet har förklarat sig för närvarande ej påkalla att någon fiskeavgift skall utgå.

Övriga frågor angående fisket. Vid huvudförhandlingen har överenskommelse träffats i följande hänseenden.

1. Sedan Puke framställt yrkande att staden skall bekosta vissa justeringar av laxtrappan och ålyngelledaren i regleringsdammen vid Vombsjöns utlopp, har Puke och staden enats om att frågan härom i första hand skall lösas i samråd dem emellan och att, i händelse av tvist, denna skall hänskjutas till vattendomstolen.

2. Efter påpekande från Puke att skada kan uppkomma på de

specialkonstruerade fiskeredskapen i sjön, om vattenståndet i samband med islossningen ej är tillräckligt högt, har staden - utan att därmed ikläda sig ersättningsskyldighet - förklarat sig införstådd med att frågan härom upptages i den ordning som stadgas för oförutsedd skada.

3. Fiskarena Kaj Nilsson och Ragnar Jensen har framhållit att de bedriver fiske med bottengarn från Vombsjöns västra strand, att sådant garn får ha en maximal längd av 150 m, att den förskjutning av strandlinjen, som regleringen medför, får till följd att garnet skulle behöva förlängas till 250 m om dess verkningsgrad framdeles skall kunna hållas på nuvarande nivå, att länsstyrelsen beviljat dispens för en förlängning av garnet under en tid av fem år men att det är ovisst om sådan dispens kan påräknas även efter femårsperiodens utgång.

Staden har medgivit att denna fråga skall behandlas som oförutsedd skada.

Vattendomstolen. Som Puke framhållit måste prövningen av frågan om åtgärder eller ersättning med anledning av företagets inverkan på fisket uppskjutas under en prøvotid. Domstolen anser sig böra godtaga vad Puke föreslagit i fråga om prøvotidens längd.

Vattendomstolen delar kollegiets uppfattning att någon fiskeavgift tills vidare ej skall utgå.

Parterna har träffat överenskommelse rörande behandlingen av de under rubriken "Övriga frågor angående fisket" upptagna

fallen. Något vattendomstolens yttrande härom erfordras därför ej.

Vattendomstolen uppskjuter det slutliga avgörandet av frågan om åtgärder med anledning av företagens inverkan på fisket under en provotid av åtta år räknat från dagen för denna deldom. Utlåtande med förslag till erforderliga kompensationsåtgärder och/eller ersättningar skall av den fiskesakkunnige ingivas till vattendomstolen före provotidens utgång. Vattendomstolen kommer därefter självmant att återupptaga denna fråga.

Provotid.

Staden har upplyst att lantmätare från berörda distrikt för närvarande arbetar med att återställa rubbade gränsmarkeringar.

Rågångsmärken.

Staden har anfört: På aktsid. 1383 har staden avgivit påminnelser över televerkets erinringar. Därefter har ej annat hänt, än att televerket sänt en räkning för de omlägningsarbeten som utförts. Räkningen har betalats, och verket torde inte ha ytterligare krav.

Teleanläggningar.

Staden har förklarat, att samtliga frågor rörande allmänna vägar har blivit avklarade med vägverket.

Allmänna vägar.

Vattendomstolen. Med hänsyn till vad staden anfört om rågångsmärken, teleanläggningar och allmänna vägar föranleder frågorna härom ej något vattendomstolens vidare yttrande.

Skadereglering,
Kävlingeån.

Vattenkraft. Vid den nu aktuella ansökan finns fogad en utredning av SIB rörande skada på vattenkraft i Kävlingeån (aktsid. 956-962). Med stöd av ett varaktighetsdiagram rörande Kävlingeåns vattenföring vid Kävlinge (aktsid. 958) har skadan på den tillgodogjorda vattenkraften redovisats såsom dels en minskning av den totala under året uttagbara energimängden, dels en minskning av den uttagbara effekten. Menlig inverkan av företaget har därvid befunnits uppkomma beträffande två vattenkraftverk, nämligen Kvarnvik och Lilla Harrie. För de övriga verken, som ännu är i drift - Krutmöllan och Kävlingemölla - uppkommer enligt dessa beräkningar totalt inga förluster. Vid Krutmöllan uppkommer en obetydlig minskning av energi och effekt under cirka tre veckor, men denna minskning kompenseras av en avsevärt större ökning av uttagbar energi och effekt under cirka två och en halv månad. Enligt utredningen uppkommer sålunda en icke oväsentlig förbättring för Krutmöllans del genom de föreslagna regleringsbestämmelserna. Av varaktighetsdiagrammet framgår att för Kävlingemölla enbart en avsevärd förbättring av den möjliga kraftproduktionen uppstår.

I detta sammanhang bör anmärkas att kraftintressenterna i Kävlingeån vid den huvudförhandling som föregick 1967 års deldom yrkade åläggande för staden att komplettera utredningen i målet med uppgifter om inverkan på storleken av den kraftförlust som kunde förväntas, dels till följd av att vatten överflyttas från en tid av året till en annan, dels till följd av variationerna i vattenföringen under veckan och dygnet. Vatten-

domstolen, som ogillade yrkandet, yttrade i domskälen följande rörande de befarade vattenföringsvariationerna: "Staden har varken begärt eller har anledning att utöva någon korttidsreglering av Vombsjön. Det teoretiska fallet, att det i gränsfall kan uppkomma viss pendling mellan två olika värden för tappningen från sjön, bör kunna förhindras genom ett förklarande tillägg till den aktuella tappningsplanen i samband med blivande huvuddom."

Staden har, med åberopande av SIB:s utredning, erbjudit ersättning med ett kapitaliserat belopp av 52.300 kronor för Kvarnviks och 26.320 kronor för Lilla Harrie vattenkraftverk.

Advokaten Staffan Briem har såsom ombud för vattenkraftintressenterna vid Kävlingeån godtagit de av staden erbjudna ersättningarna men härutöver för Krutmöllans del yrkat ersättning med ett till 5.000 kronor kapitaliserat belopp. Som stöd härför har Briem framhållit att driftssättet vid Kvarnvik och Krutmöllan i viss mån är likartat och att det åberopade varaktighetsdiagrammet innehåller generaliseringar som är till nackdel för Krutmöllan.

Staden har bestritt yrkandet och därvid åberopat innehållet i SIB:s utredning.

Briem har vidare -- med åberopande av vattendomstolens uttalande i 1967 års deldom -- yrkat "ett förklarande tillägg" till tappningsplanen.

Staden har bestritt yrkandet och anført: Enligt den åberopade tappningsställaren skall vattenföringen vid Kävlinge vara bestämmande för tappningen från sjön. Mätstationen vid Kävlinge

är belägen mer än 3 mil nedströms regleringsdammen. Detta medför dels att avsevärd tid hinner förflyta innan en tappningsändring påverkar vattenföringen vid Kävlinge dels att verkningarna på vattenföringen av en sådan ändring till stor del hinner utjämnas på sträckan ner till Kävlinge. Den av Briem åsyftade pendlingen kommer därför inte att uppstå.

Fabrikationsvatten. Svenska Polystyren Fabriken Aktiebolag har genom Briem förbehållit sig rätt att främdeles föra talan om ersättning för den ökning av reningskostnaden för bolagets fabrikationsvatten, vartill den totalt sett minskade vattenföringen i Kävlingeån kan ge upphov.

Underhåll i Kävlingeån. Pensers huvudmän har yrkat åläggande för staden att underhålla Kävlingeån på en sträcka av 30 m räknat nedströms från regleringsdammen.

Staden har medgivit yrkandet och upplyst att underhållet redan nu sköts av staden.

Vattendomstolen. När stadens ersättningserbjudande beträffande vattenkraftanläggningarna vid Kvarnvik och Lilla Harrie har godtagits, bör ersättningarna utdömas. I fråga om Krutmöllan finner vattendomstolen lika med staden, att varaktighetsdiagrammet för vattenföringen vid Kävlinge utvisar en icke obetydlig förbättring, jämfört med förhållandena enligt 1949 års reglering. Någon ersättning bör därför ej komma ifråga, och yrkandet härom bör således lämnas utan bifall.

På de skäl staden anfört finner domstolen att det av Brien yrkade tillägget till tappningsplanen ej erfordras.

Polystyrenfabrikens erinringar föranleder ej annat domstolens yttrande än att fabriken hänvisas till vad nedan stadgas om oförutsedd skada.

Jämlikt sitt åtagande bör staden åläggas att i yrkad omfattning underhålla Kävlingeån nedströms regleringsdammen.

Vattendomstolen förpliktar staden att i ersättning för förlorad vattenkraft utgiva de belopp som angivits i ersättningslängden (domsbilaga 2). Beloppen skall erläggas innan staden börjar tillämpa den nu lovgivna tappningsplanen.

Yrkandena om ersättning till ägaren av Krutnöllan och om tillägg till tappningsplanen lämnas utan bifall.

Jämlikt sitt medgivande ålägges staden att för framtiden underhålla Kävlingeån på en sträcka av 30 m räknat nedströms regleringsdammen.

Vatten, avlopp m.m. I överenskommelse (aktsid. 2760 och 2761) mellan staden, å ena sidan, samt Ramel, ägaren till Öveds slöjdfabrik Bertil Nilsson och fiskaren Kaj Nilsson, å den andra, har staden i fråga om skador på vatten- och avloppsanläggningar och/eller husgrundsdräneringar för fastighet vid Vombsjöns östra strand, som äges eller arrenderas av part i överenskommelsen, förklarat sig beredd att svara för tillfredsställande lösningar.

Skadereglering
Vombsjön.

Överenskommelsen innebär i huvudsak att förslag till sådan lösning skall utarbetas i samråd mellan berörda parter och att, om enighet ej kan uppnås, den tvistiga frågan skall överlämnas till vattendomstolens avgörande.

Staden har hemställt att vattendomstolen fastställer överenskommelsen.

Vattendomstolen, som ej funnit hinder möta mot bifall till stadens hemställan, fastställer överenskommelsen att gälla mellan avtalsparterna.

Skada på mark, tekniska föremål m.m. På uppdrag av staden har förre lantbruksingenjören C.H. Wallér och agronomen T. Holje utarbetat en reviderad markskadeutredning (aktsid. 2506-2601), i vilken beaktats den slutgiltiga utformningen av stadens arbeten samt de förändringar i jordvärdet som inträffat under tiden efter stadens ansökan om det nu ifrågavarande företaget. Utredningen omfattar all skadad jordbruksjord som ej är i stadens ägo. Staden har vidare låtit upprätta dels reviderad värderingslängd rörande skador på tekniska föremål (aktsid. 2605-2643), dels ersättningslängd för mark som togs i anspråk för vägar och arbetsplatser (aktsid. 2644-2647), dels reviderad sammanfattande ersättningslängd där ersättningar för markskador, förlorad jaktmark, skador å tekniska föremål, skador å vattenkraft samt vägar och arbetsplatser sammanförts (aktsid. 2648-2661), dels värderingslängd för mark som togs i anspråk för fiskuppfödningssdammar (aktsid. 2754-2757) dels och kompletterande ersättningslängd för mark som togs i anspråk för vägar (aktsid. 2758 och 2759).

Staden har erbjudit sig att utbetala ersättningarna till berörda sakägare i enlighet med vad som angivits i berörda ersättningslängder samt att utföra skadeförebyggande åtgärder på sätt angivits i den reviderade längden rörande skador på tekniska föremål.

Pensers huvudmän.

Staden har träffat överenskommelse (aktsid. 2783-2788) med Pensers huvudmän, nämligen dels innehavaren av Övedsklosters fideikommiss, dels huvuddelen av de utav företaget berörda arrendatorerna till fideikommissets ägor och fiskevatten, dels ägaren till Övedskloster 3¹ dels ock ägaren till Harlösa 40⁵ och 40⁶.

Med övriga av företaget berörda arrendatorer inom fideikommisset, nämligen chauffören Helmer Sköld och Vombsjöns Sportfiskeklubb, har separata överenskommelser träffats, varom mera nedan.

Staden har hemställt att vattendomstolen måtte fastställa överenskommelsen med Pensers huvudmän.

Överenskommelsen innebär att staden som ersättning för markskador, förlorad jaktmark, skador på tekniska föremål samt för vägar och arbetsplatser skall utge ersättning med belopp som angivits i en sammanfattande ersättningslängd (aktsid. 2648-2661) samt kompletterande ersättningslängd beträffande vägar (aktsid. 2759). Vidare skall staden utföra skadeförebyggande åtgärder i enlighet med vad som upptagits i värderingslängden rörande skador på tekniska föremål (aktsid. 2605-2643). På ersättningsbelopp för markskador enligt den sammanfattande ersättningslängden skall staden erlägga ränta efter 5 procent räknat från den 1 januari 1969 tills betalning sker. Staden har dessutom åtagit sig att utgiva ytterligare

ersättning enligt vad som angivits i punkterna B 1 - 6 i överenskommelsen.

Av särskilt intresse är punkt B 2, som har följande lydelse: "Beträffande Övedsklosters huvudgård, ägare friherre Hans Ramel, utger staden dels som ytterligare ersättning för förlorad jaktmark, badbrygga (tekniskt föremål 69) och fiskerbod (tekniskt föremål 60), dels som ersättning för stenmaterial i järnvägsbro, dels som ersättning för åtgärder inom parkanläggning och beträffande Ekebäcksbäcken och dels som allmän intrångsersättning ett belopp om tillsammans 120.000 kronor. Beloppet innefattar även ytterligare ersättning för förlorad jaktmark avseende arrendegårdar under huvudgården samt ersättning för av friherre Hans Ramel nedlagt arbete i skilda frågor i samband med målet".

Enligt punkt E i överenskommelsen skall Wallér och Holje upprätta dels förslag till fördelning av ersättningar mellan de av Pensers företrädde markägarna och arrendatorerna dels förslag beträffande ersättning för mark, som beröres av fiskuppfödningssdamarna i Torpbäcken jämte planteringarna därvid samt för brukningssvårigheter inom vissa ägofigurer av den s.k. Vressel nr 3.

Förslag till ersättning för mark som togs i anspråk för fiskuppfödningssdammar har ingivits till domstolen (aktsid. 2754-2757). Vid huvudförhandlingen har därjämte ingivits förslag till fördelning av ersättningar mellan markägare och arrendatorer (aktsid. 2829-2835), vari hänsyn tagits till be-

rörda brukningssvårigheter inom Vressel nr 3. Såväl staden som Pencers huvudmän har godtagit båda dessa förslag.

Utöver vad nu angivits innehåller överenskommelsen bestämmelser om skördeskador och intrång under år 1969, föreskrifter om vattenstånd inom invallade områden, bestämmelser om återställningsarbeten m.m.

Penser har hemställt att vattendonstolen ej förordnar om nedsättning av det belopp om 120.000 kronor, som enligt punkt B 2 skall tillfalla Ramel. Penser har därvid framhållit att beloppet är avsett att utgöra en personlig ersättning till Ramel för bl.a. förlorade skönhetsvärden. På särskild fråga har Penser uppskattat den del av beloppet, som utgör ersättning för Ramels arbete å målet, till cirka 30.000 kronor.

Hjälmaröd 6¹, 6² och 6³.

Under målets handläggning har staden träffat avtal med ägaren till Hjälmaröd 6¹, redaktören Carl-Gustav Sandell (aktsid. 2736 och 2737). I avtalet har Sandell förbehållits rätt att uppbära en del av den totala ersättning som kommer att utdömas för skador och intrång på fem utarrenderade områden av fastigheten.

Sandell har yrkat ränta efter 5 procent på det avtalade beloppet - 75.000 kronor - från den 15 oktober 1967 till dess betalning sker.

Staden har medgivit ränteyrkandet och hemställt att vattendonstolen måtte fastställa avtalet.

Under huvudförhandlingen har staden träffat uppgörelse dels med Sandell och arrendatorerna rörande ersättning för skada och intrång på de utarrenderade områdena av Hjälmaröd 6¹, dels med

ägarna till Hjälmared 6² och 6³. Ersättningsbeloppens storlek framgår av ersättningslängden (domsbilaga 2).

Hjälmared 7¹.

Beträffande Hjälmared 7¹ bör till en början anmärkas att fastighetens ägare i samband med tillståndsprövningen av företaget yrkade utfyllnad av ett område om cirka 1,5 ha inom fastigheten. Vattendomsstolen, som lämnade yrkandet utan bifall, yttrade i domskålen följande: "Vattendomsstolen har företagit besiktning av förhållandena på platsen. Området utgöres huvudsakligen av lågt liggande åkermark utan något större värde från naturskyddssynpunkt. Avståndet mellan området och bebyggelsen uppgår till flera hundra meter. Visserligen kommer området att tidvis vara vattentäckt och tidvis torrlagt men efter utförande av de omfattande planteringsåtgärder, vilka föreslagits av professor Friberg, torde området icke komma att giva upphov till några påtagliga olägenheter från sanitära synpunkter eller från tveknadssynpunkt. En utfyllnad skulle icke göra området närmvärt mera attraktivt; i vart fall skulle det inte fortsättningsvis kunna användas som åker. Vattendomsstolen anser sålunda det icke vara skäligt med hänsyn till den obetydliga vinst, som därav skulle uppkomma, att såsom villkor för tillåtligheten av företaget ålägga staden att utföra utfyllnad av det ifrågavarande området. Överdämningen och därmed förenade olägenheter blir därför att bedöma såsom ersättningsfrågor, vilka kommer att upptagas till behandling i samband med skaderegleringen i den blivande huvuddomen".

Ägarna till fastigheten har nu yrkat, att ersättning för markskador skall bestämmas "enligt de normer, för vilka ersättning för dylika skador i allmänhet utdömes för andra fastigheter vid Vombsjön" (aktsid. 2763). Mot ersättningserbjudandet beträffande tekniska skador har någon erinran ej framställts.

Härutöver har yrkats ersättning för intrång med 29.000 kronor. Som grund för yrkandet har framhållits följande: Stora obehag kommer ofta att uppstå på grund av att åtskillig areal av den närmast stranden liggande sjöbotten torrlägges om vattenståndet i sjön sänkes endast några decimeter. Vid en sänkning av 0,5 meter kommer ungefär 2 ha av botten att blottläggas. Detta medför en avsevärd förfulning, och därtill kommer att det särskilt vid varm väderlek uppstår en besvärande dålig lukt från den torrlagda sjöbotten. Allt detta är ett avsevärt intrång, och den nu yrkade ersättningen härför måste anses skälig. Den föreslagna trädplanteringen inom fastigheten torde inte nyttja något till, då träden tid efter annan kommer att stå i vatten. Man måste taga hänsyn till att vattenstånden i sjön blir med kortare intervaller högst varierande och att Hjälmarsöd 7¹ har ett vackert läge vid Vombsjön.

Staden har bestritt yrkandet om intrångsersättning och därvid åberopat innehållet i det avsnitt av 1967 års deldom, som avhandlar yrkandet om utfyllnad inom fastigheten (aktsid. 2082-2084).

Ramel har vid huvudförhandlingen yrkat, att 70 procent av ersättningen för förlorad jaktmark inom Hjälmarsöd 7¹ utdömes till honom, emär jakträtten inom fastigheten för en tid av 49 år räknat från år 1946, då fastigheten fränsåldes fideikommisset, är förbehållen fideikommissinnehavaren

Ägarna till Hjälmarsöd 7¹ har ej inställt sig vid huvudförhandlingen och har därför ej yttrat sig över yrkandet.

Arrenden inom Hjälmarsöd 7¹.

När den nu lovgivna regleringen av Vombsjön genomföres kommer vidare nyttjande av två sommarstugor, belägna på arrenderade områden av Hjälmarsöd 7¹, ej längre att kunna nyttjas. Stugornas läge har angivits genom markering för tekniskt föremål nr 28 på ritning (aktsid. 986) och tekniskt föremål nr 33 på ritning (aktsid. 987). Ägare till dessa stugor är skolvaktmästaren Stig Magnusson respektive förvaltaren Pehr Lundquist, båda i Lund.

I två avtal den 11 oktober 1963 (aktsid. 2285-2290) har staden gentemot Magnusson och Lundquist åtagit sig att utföra flyttning av sommarstugorna och att dessutom utgiva i avtalen närmare preciserade ersättningsbelopp. För respektive avtal har som förutsättning uppställts att vederbörande planmyndigheter eller andra myndigheter icke lägger hinder i vägen för flyttningen.

Efter ansökan av Magnusson och Lundquist har länsstyrelsen i Malmöhus län i beslut den 25 april 1969 lämnat ansökan om förflyttning av stugorna utan bifall. Besvär har anförts över beslutet, och ärendet är nu anhängigt hos Konungen.

Med anledning av att fråga sålunda uppkommit huruvida tillstånd till flyttning av stugorna kan beviljas har ytterligare avtal träffats den 19 juni 1969 mellan staden och Magnusson respektive Lundquist (aktsid. 2849-2852). Punkterna 1-4 i avtalet med Magnusson har följande lydelse:

"1. Skulle Magnusson icke ha beviljats byggnadslov senast den 30 augusti 1969 eller vid den senare tidpunkt, som staden bestämmer, skall istället för vad i ovannämnda överenskommelse inlagts, följande gälla.

2. Staden skall vidtaga lämpliga tekniska åtgärder för att möjliggöra, att Magnussons sommarstuga å fastigheten Hjälmared 7¹ kan kvarstå och nyttjas på sin nuvarande plats även efter Vombsjöns nu aktuella reglering. Staden skall i görligaste mån tillse, att Magnusson förorsakas minsta möjliga intrång i sin nyttjanderätt till den av honom arrenderade fastighetsdelen.

3. Kostnaden för ovan under punkten 2 nämnda åtgärder skall åvila staden.

4. Såvitt angår Magnusson äger staden påbörja Vombsjöns reglering vid för staden lämplig tidpunkt".

Motsvarande punkter i avtalet med Lundquist har samma sakliga innehåll. Den i punkt 1. omnämnda överenskommelsen syftar på 1968 års avtal.

Vid huvudförhandlingen har staden yrkat, i första hand att vattendomstolen förordnar om flyttning och ersättning i enlighet med bestämmelserna i avtalen den 11 oktober 1968 och fastställer dessa avtal samt i andra hand att vattendomstolen fastställer avtalen den 19 juni 1969. Till stöd för förstahandsyrkandet har staden anfört att någon prövning av planmyndighet ej torde erfordras när vattendomstol förordnar om åtgärder med stöd av vattenlagen. För den händelse vattendomstolen endast skulle bifalla andrahandsyrkandet har staden hemställt om tillstånd att utföra de åtgärder som angivits i två av SIB upprättade promemorior, ingivna vid huvudförhandlingen (aktsid. 2853-2859). Enligt dessa skall sommarstugedomterna och tillfartsvägarna till dessa höjas till nivån

+ 21,5 m och i erforderlig omfattning förses med erosions skydd. Husen kommer att lyftas till en sockelhöjd av + 21,6 m.

Varken Magnusson eller Lundquist har varit närvarande vid huvudförhandlingen. Något yttrande från dem över de åberopade promemoriorna har därför ej kunnat erhållas.

Stadens fastigheter.

Staden har upplyst att ingen av de staden tillhöriga fastigheter, som beröres av företaget, är intecknad eller jämlikt 11 kap. 2 § jordabalken kan i ägarens hand häfta för ogulden köpeskilling samt att skada på stadens fastigheter inte i något fall medför intrång i arrendators rätt enligt gällande avtal.

Övriga berörda fastigheter och arrendatorer.

Staden har träffat överenskommelse rörande ersättning för skada och intrång på följande fastigheter, nämligen dels Harlösa 40⁸ och 40⁹ (aktsid. 2727 och 2728) samt Harlösa 46³ (aktsid. 2847 och 2848) i Harlösa socken, dels Björka 13⁴ och 13⁵ (aktsid. 2730) samt Björka 18³ (aktsid. 2729) i Björka socken. Sådan överenskommelse har även träffats angående samfällt område i sistnämnda socken (aktsid. 2731).

Skriftlig överenskommelse har vidare ingåtts med de ovan under avsnittet rörande "Pensers huvudmän" omnämnda arrendatorerna Helmer Sköld (aktsid. 2734 och 2735) samt Vombsjöns Sportfiskeklubb (aktsid. 2732 och 2733).

Staden har henställt, att vattendomstolen måtte fastställa samtliga ovan nämnda överenskommelser.

Ägarna till fastigheterna Harlösa 40³ och 40⁴ i Harlösa socken, Svansjö 1⁵, Övedstorp 10¹ och Vressel 14¹ i Öveds socken samt Björka 18² i Björka socken har ej yttrat sig över stadens ersättningserbjudanden.

I detta sammanhang kan anmärkas att ersättning till vissa fastigheter utdömts i 1967 års deldom.

Vattendomstolen har granskat de utredningar, som ligger till grund för ersättningserbjudandena. Bortsett från Vressel 14¹ har domstolen vidare företagit syn på samtliga de fastigheter, angående vilka överenskommelse ej har träffats. Annat skäl till anmärkning mot föreslagna ersättningar och åtgärder beträffande tekniska föremål har därvid ej framkommit, än att på ersättningarna för markskada inom Harlösa 40³ och 40⁴ bör - i likhet med motsvarande ersättningar för Harlösa 40⁵ och 40⁶ - utgå ränta efter 5 procent från den 1 januari 1969 tills betalning sker. För fastigheter, rörande vilka särskild överenskommelse ej föreligger, bör därför ersättningar och åtgärder bestämmas i enlighet med vad staden erbjudit med tillägg för den nyss berörda kateogottgörelsen.

För övriga fastigheter bör ersättningar och åtgärder bestämmas i enlighet med vad staden och vederbörande fastighetsägare avtalat. I fråga om Övedsklosters fideikommiss skall jämte överenskommelsen beaktas det av samtliga berörda parter godtagna förslaget till fördelning av ersättningar mellan jordägare och arrendator (aktsid. 2829-2835) med däri upptagna tilläggsersättningar

jämlikt bestämmelserna i punkt B i överenskommelsen.

På grund av vad ovan anförts bör beträffande Hjälmared 7¹ ersättning utdömas för markskada med 84.551 kronor och för skada på tekniska föremål med 1.420 kronor (aktsid. 2651). Som ersättning för förlorad jaktmark inom fastigheten bör härjante utgå 507 kronor. Med anledning av Ramels yrkande i fråga om denna ersättning och då fastighetsägarnas inställning till yrkandet ej är bekant för vattendomstolen, får emellertid beträffande jakträtten sådant förhållande, som avses i 9 kap. 55 § vattenlagen, anses föreligga. Ersättningen skall därför nedsättas hos länsstyrelsen i länet.

För prövning av yrkandet om intrångsersättning har vattendomstolen företagit syn inom berörda delar av Hjälmared 7¹. Några nya synpunkter, som föranleder en ändrad bedömning av företagets inverkan på förhållandena inom fastigheten, har ej framkommit. Som framhållits redan i 1967 års deldom finner domstolen därför, att det ifrågavarande området visserligen kommer att tidvis vara vattentäckt och tidvis torrlagt men att området efter de omfattande planteringsåtgärder, som föreslagits av professor Friberg, icke torde komma att giva upphov till några påtagliga olägenheter från sanitära synpunkter eller från trevnadssynpunkt. På grund härav finner vattendomstolen att yrkandet bör lämnas utan bifall.

Vad härefter angår stadens yrkanden beträffande Magnussons och Lundquists sommarstugor inom Hjälmared 7¹ framgår av länsstyrelsens ovannämnda beslut den 25 april 1969 (biakten.)

att för det område, där stugorna är belägna, utfärdats förbud jämlikt 15 § naturvårdslagen den 4 oktober 1965. Området utgör således strandskyddsområde, där byggande enligt 16 § samma lag ej får ske utan länsstyrelsens tillstånd. Staden har gjort gällande att sådant tillstånd ej erfordras i fråga om byggnadsåtgärder, som beslutas med stöd av vattenlagen.

Till en början bör framhållas att vattendomstolens tillstånd till ett företag ej innebär något avgörande av frågan huruvida gällande planbestämmelser medger att företaget lokaliserar på den i vattennålet ansökta platsen. Föreligger ej något hinder i detta avseende skall emellertid företaget utföras i enlighet med de bestämmelser vattendomstolen föreskrivit. Någon skyldighet för domstolen att, utöver andra intressen, särskilt beakta plan- synpunkter vid utformningen av bestämmelserna finns ej föreskriven. I förevarande mål har sålunda som villkor för företags tillåtlighet föreskrivits bl.a. att staden skall anlägga tre invallningspumpstationer på olika platser runt sjön, sannolikt inom området, för vilka förbud enligt 15 § naturvårdslagen utfärdats.

På grund av vad nu anförts finner sig domstolen ensam behörig t - med tillämpning av vattenlagens stadganden - bestämma de åtgärder staden har att vidtaga. Den omständigheten att kändet angående Magnussons och Lundquists ansökan om tillstånd till flyttning av stugorna är anhängigt hos Konungen utgör därför icke något hinder mot att domstolen nu prövar huruvida den i de åberopade avtalen (aktsid. 2265-2290) överenskomna flyttningen bör komma till stånd eller huruvida stugorna, efter erforderlig höjning,

bör bibehållas på nuvarande plats. Vid denna prövning finner vattendomstolen - som utgår från att markägaren samtyckt till ifrågasatta åtgärder - att flyttning avgjort är att föredraga. Därvid bör emellertid föreskrivas att staden, lämpligen i samråd med länsstyrelsens naturvårdssektion, skall utföra skyddsplanteringar vid stugorna, för att dessa ej skall utbära ett alltför iögonenfallande inslag i landskapsbilden. Tillbörlig hänsyn bör även tagas till önskemål från markägaren och Magnusson respektive Lundquist.

De ifrågavarande avtalen av den 11 oktober 1968 bör således fastställas, dock med undantag för punkt 8 i Magnussons och punkt 9 i Lundquists avtal. Dessa punkter innehåller nämligen bl.a. den föreskriften, att en förutsättning för respektive avtal är "att vederbörande planmyndigheter eller andra myndigheter icke lägger hinder i vägen för flyttningen". Kommunen och byggnadsnämnden i Löberöds kommun skall underrättas om domstolens avgörande i denna fråga.

Beträffande övriga för fastställelse ingivna avtal finner domstolen ej anledning att anmärka annat, än att i Överenskommelsen med Pensers huvudmän punkt E bör undantagas från fastställelse, enär de där föreskrivna åtgärderna redan blivit vidtagna.

Staden och ägaren till sommarstugan och uthuset (tekniska föremålen 12 a och 12 b) inom Hjärnaröd 6¹ (se ovan under punkt 3 i 1967 års deldom) har överenskommit (aktsid. 2738 och 2739) att ägaren själv skall ombesörja lyftning av stugan och

uthuset. Staden bör därför befrias från skyldighet att utföra lyftningen.

Vattendomstolen förpliktar staden att utgiva de ersättningar och vidtaga de åtgärder, som anges i ersättningslängden (domsbilaga 2). Uppgifterna i längden om äganderätts- och arrendeförhållanden är grundade på stadens och sakägarnas uppgifter och innebär sålunda icke något rättsligt avgörande i sådan fråga.

Ersättningarna skall erläggas innan de i denna deldom lämnade tillstånden beträffande respektive fastighet må tagas i anspråk.

Vattendomstolen lämnar yrkandet om intrångsersättning till ägarna av Hjälmared 7¹ utan bifall.

Vattendomstolen fastställer - med nedan angivna begränsningar - de avtal staden träffat med

1. Pensers huvudmän (aktsid. 2783-2788) med undantag för avsnittet under punkt B;
2. Ägaren till Hjälmared 6¹ (aktsid. 2736 och 2737);
3. Stig Magnusson (aktsid. 2285-2287) med undantag för avsnittet under punkt 8;
4. Pehr Lundquist (aktsid. 2288-2290) med undantag för avsnittet under punkt 9;
5. Ägaren till Harlösa 40⁸ och 40⁹ (aktsid. 2727 och 2728);
6. Ägaren till Harlösa 46³ (aktsid. 2847 och 2848);
7. Ägaren till Björka 13⁴ och 13⁵ (aktsid. 2730);
8. Ägaren till Björka 18³ (aktsid. 2729);
9. Björka byamän (aktsid. 2731);

10. Vombsjöns Sportfiskeklubb (aktsid. 2732 och 2733) samt

11. Helmer Sköld (aktsid. 2734 och 2735).

Staden skall, sedan Magnussons och Lundquists sommarstugor flyttats till den i respektive avtal bestämda platsen, i samråd med naturvårdsenheten vid länsstyrelsen i länet utföra skyddsplantering vid stugorna. Tillbörlig hänsyn skall därvid även tas till önskemål från markägaren, Magnusson eller Lundquist. Staden skall tillse att planteringarna underhållas för framtiden. Skulle i något fall verkställda åtgärder misslyckas och sålunda icke få avsedd verkan, har staden att antingen ånyo försöka genomföra åtgärden eller till vattendomstolen anmäla förhållandet, varvid förslag till annan likvärdig åtgärd skall framläggas.

Nedsättning av ersättningsbelopp. Beträffande frågan om nedsättning av utdömda ersättningsbelopp uttalar vattendomstolen följande.

Domstolen godtagit de uppgifter, som lämnats rörande in-teckningsförhållandena för stadens av Företaget berörda fastigheter. Någon nedsättning av ersättning för skada på dessa fastigheter erfordras därför ej.

Ramel - som upplyst att samtliga honom tillhöriga av Företaget berörda fastigheter utgör fideikommissegendom - har hemställt, att hela det belopp om 120.000 kronor, som enligt punkt B 2 i överenskommelsen skall tillfalla honom, undantages från nedsättning, enär beloppet är att anse som en personlig ersättning.

Vattendomstolen anser, att ordalagen i överenskommelsen tyder på att ersättningen i huvudsak utgör en extra kompensation för intrång i olika avseenden på egendomen, och finner därför att endast den del av beloppet, som kan anses belöpa på Ramels arbete med målet, bör undantagas från nedsättning. Ramel har uppskattat storleken av detta belopp till 30.000 kronor, vilket domstolen anser sig kunna godtaga. Resterande 90.000 kronor skall således, i likhet med övrig kapitalersättning till innehavaren av fideikommisset, jämlikt 9 kap. 55 § vattenlagen nedsättas hos länsstyrelsen.

Beträffande övriga ersättningar i målet, vid vilka i ersättningslängden utsatts bokstaven "N" (=nedsattes), skall gälla att dessa jämlikt 9 kap. 54 § nämnda lag nedsättes hos länsstyrelsen, för det fall ifrågavarande fastighet är besvärad av inteckning för fordran eller kan jämlikt 11 kap. 2 § jordabalken häfta för ogulden köpeskillning. Om inteckningshavare och innehavare av sådan fordran beträffande viss fastighet medger att ersättningen må utbetalas till fastighetsägaren, erfordras ej att beloppet nedsättes.

Staden har medgivit att tiden för anmälan om ersättning för oförutsedda skador bestäms till tjugo år beträffande grundvattenuttaget och till tolv år, räknat från den 1 januari 1972, för regleringen och vattenbortledningen.

Oförutsedd
skada.

Vattendomstolen. Om företaget vållar skada eller intrång, som nu ej förutsetts av vattendomstolen, äger den, som lider skadan eller intrånget, anmäla anspråk eller föra talan på sätt i 2 kap. 24 och 51 §§ vattenlagen stadgas. Anspråk eller talan som nu sagts skall anmälas respektive anhängiggöras, i fråga om verkningarna av regleringen och vattenbortledningen, inom tolv år räknat från den 1 januari 1972 samt, när fråga är om verkningarna av grundvattenuttaget, inom tjugo år från det denna dom vinner laga kraft.

Verkställighet.

Staden har yrkat verkställighetstillstånd och som skäl åberopat nödvändigheten för staden att snarast möjligt kunna taga tillståndet i anspråk. Härutöver har staden i huvudsak framhållit samma skäl som i 1967 och 1968 års deldomar. Pensers huvudmän har medgivit yrkandet under förutsättning att staden ej börjar tillämpa den nya tappningsplanen före den 1 september 1969.

Staden har medgivit att uppfylla denna förutsättning.

Vattendomstolen - som anmärker att denna deldom ej meddelas före den 1 september 1969 - finner de av staden åberopade skälen för verkställighet vara av sådan styrka, att yrkat tillstånd bör meddelas, och förordnar därför med stöd av 11 kap. 67 § vattenlagen att i denna deldom lämnade tillstånd må tagas i anspråk utan hinder av att deldomen icke äger laga kraft, dock endast om staden dessförinnan hos länsstyrelsen i Malmöhus län ställer sådan säkerhet varom i nämnda lagrum stadgas.

Ersättning för kostnader å målet har yrkats,

Rättegångskostna-
der.

1. av Pensers huvudmän (aktsid. 2845 och 2846),

2. av advokaten Nils Widdings huvudmän (aktsid. 2860-2862),

3. av advokaten Lars Hedmans huvudman (aktsid. 2863-2865) jämte 150 kronor i ersättning till fastighetsmäklaren

Ulf Ljunggren i Sjöbo samt

4. av Briems huvudmän (aktsid. 2843 och 2844).

Staden har medgivit yrkandena under 1. - 3. Beträffande yrkandet under 4. har staden överlämnat till vattendomstolen att bedöma skäligheten av fordrade belopp. Staden har emellertid icke preciserat någon särskild erinran mot yrkandet eller mot någon särskild post i detta.

Vattendomstolen. Briems huvudmän har yrkat ersättning med 3.210 kronor, varav 3.000 kronor i arvode till Briem och Allmänna Ingenjörbyrå AB, 120 kronor i reseersättning, 60 kronor i traktementen och 30 kronor i ersättning för "stencilkostnader för meddelande till sakkägarna". Ingenjörbyråns del i arvodet uppgår enligt Briems egen uppgift till 500 à 600 kronor.

Vattendomstolen finner med hänsyn till beskaffenheten av den i målet förda talan att för ingenjörbyråns arbete bör utgå högst 300 kronor och för Briems högst 1.700 kronor. I sistnämnda arvode ingår den för stencilkostnad yrkade ersättningen.

Vattendomstolen förpliktar staden att utgiva ersättning för kostnader å målet

till de saktägare, som företrätts av Penser, med sextusen-trehundratolv (6.312) kronor, varav 3.200 kronor utgör arvode åt Penser, 172 kronor gottgörelse för dennes utlägg, 1.940 kronor arvode och ersättning för kostnader åt civilingenjören Nils Ringdahl samt 300 kronor till Ramel, 300 kronor till lantbrukaren Harry Persson, Vressel, 100 kronor till fiskaren Kaj Nilsson, Vressel, 200 kronor till lantbrukaren Henning Dahlquist och 100 kronor till lantbrukaren Claes Berglund i ersättning för inställelse vid vattendomstolens sammanträde;

till de saktägare, som företrätts av Widding, med fyratusenfemhundratjugofem (4.525) kronor, varav 3.000 kronor utgör arvode åt Widding, 162 kronor gottgörelse för dennes utlägg samt 50 kronor till Bertil Larsson, 220 kronor till Olof Andersson, 231 kronor till Karl-Gustaf Drejstad, 50 kronor till Harry Fors, 231 kronor till Carl-Fredrik Hanström, 331 kronor till Åke Gunnarsson och 250 kronor till Stig Bengtsson som rese- och traktamentsersättning samt gottgörelse för tidsspillan vid genomgång av ersättningsfrågorna och vid vattendomstolens sammanträde;

till Hedmans huvudman med tretusenfemhundrafyrtioen (3.541) kronor, varav 2.500 kronor utgör arvode åt Hedman, 241 kronor gottgörelse för dennes utlägg, 350 kronor arvode åt civilingenjören C-G Nilsson, Allmänna Ingenjörbyrå AB, 300 kronor ersättning till Sandell personligen för tidsspillan

och besvär samt 150 kronor ersättning för inställelse vid vattendomstolens sammanträde till fastighetsmäklaren Stig Ljunggren, Villagatan 23, Sjöbo, samt

till de sakägare, som företräts av Briem med tvåtusenett-hundraåttio (2.180) kronor, varav 1.700 kronor utgör arvode åt Briem, 180 kronor gottgörelse för dennes utlägg samt 300 kronor arvode åt Allmänna Ingenjörbyrå AB.

Härutöver tillerkännes envar av de sakägargrupper, som företräts av advokaterna Widding, Hedman, Lundius och Briem samt ingenjören Willy Norrman, ersättning för vad de visar sig ha utgivit för ett inom gruppen gemensamt exemplar av denna deldom. Penser har godtagit stadens erbjudande att tillhandahålla ett exemplar av vattendomstolens protokoll och deldom. I enlighet med särskilt yrkande tillerkännes ägaren av Hjälmared 7¹ ersättning för vad han visar sig ha utgivit för en transumt av vattendomstolens protokoll och denna deldom såvitt angår Hjälmared 7¹.

Tappningsställare - se domsbilaga 1.

Ersättningslängd - se domsbilaga 2.

Fullföljdshänvisning - se domsbilaga 3.

På vattendomstolens vägnar:

Lars Uno Didón

/Lars Uno Didón/

Rätt avskrivet; betygar

Ex officio

C. Larsson

AD 69/1957.

Vombsjön XIII.

Domsbilaga 2.

Ersättningslängd.

Ersättningarna till ägaren av Hjälmared 9¹, Övedskloster 2¹¹, 2²³ och Vomb 50³² samt ersättningen om 507 kronor för förlorad jaktmark inom Hjälmared 7¹ nedsättes jämlikt 9 kap. 55 § vattenlagen. Övrignedsättning sker med stöd av 54 § samma kap.

Numrering och åtgärd beträffande skadeföremål hänförs sig - där ej annat angives - till stadens beteckningar och åtaganden i reviderad värderingslängd avseende skador å tekniska föremål (aktsid. 2605-2643).

I. Fastigheter runt Vombsjön.

Fastighet, ägare och arrendatorer.

Ersättningsbelopp.

Detalj-
belopp Summa

Björka socken

Björka 13⁴ och 13⁵

K. Hansson och mark, anpassning, bruk-
G. Hansson ningsinträng

57.000:- 57.000:- N

Överenskommelse (aktsid. 2730) fastställs.

Björka 18²

H. Olsson mark

4.606:- 4.606:- N

Björka 18³

I. Andersson och mark, anpassning, bruk-
E. Andersson ningsinträng

76.000:- 76.000:- N

Överenskommelse (aktsid. 2729) fastställs.

Fastighet, ägare och arrendatorer.

Ersättningsbelopp.
Detalj-
belopp Summa

Samfällt område (ägofig. 115 och 116 på kartan, aktsid. 2597)

Björka byamän mark, anpassning, bruksnings-
intrång 4.050:- 4.050:-

Överenskommelse (aktsid. 2731) fastställes.

Harlösa socken

Harlösa 40³

mark 942:-

N.G.A. Andersson

förlorad jaktmark 13:- 955:-

5 % ränta å 942:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker. ränta

Harlösa 40⁴

mark 785:-

B.G. Lovén

förlorad jaktmark 11:- 796:-

5 % ränta å 785:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker. ränta

Harlösa 40⁵ och 40⁶

mark 12.560:-

P.E.G. Wressmark

förlorad jaktmark 400:-

stängsel 1.800:- 14.760:- N

5 % ränta å 12.560:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker. ränta

Överenskommelse (aktsid. 2783-2788) fastställes med visst undantag.

Harlösa 40⁸ och 40⁹

C.A. Bergström

110.000:- N

Överenskommelse (aktsid. 2727 och 2728) fastställes.

Fastighet, ägare och arrendatorer.

Ersättningsbelopp.
Detalj-
belopp Summa

Harlösa 45³

U. Christiansen

4.000:- N

Överenskommelse (aktsid. 2847 och 2848) fastställes.

Hjälmaröd 6¹

C-G Sandell

överenskommelse (aktsid.
2736 och 2737)

75.000:-

markskada på arrenderade
områden

7.700:-

82.700:- N

5 % ränta å 75.000:- från den
13 oktober 1967 tills betalning
sker.

ränta

Överenskommelse (aktsid. 2736 och 2737) fastställes.

Arrendatorer:

1. B. Larsson

mark

7.000:-

7.000:-

2. O. Andersson

mark

12.500:-

stängsel

235:-

rensning av ledning

1.000:-

överenskommelse om lyftning
av sommarstuga och uthus m.m.
(aktsid. 2736 och 2739)

5.000:-

18.735:-

3. K-G Dreistad

mark

11.000:-

stängsel

391:-

ytterligare åtgärder

500:-

11.891:-

Fastighet, ägare och arrendatorer.

Ersättningsbelopp.
Detalj-
belopp Summa

4. H. Fors	mark	8.000:-	
	stängsel	266:-	
	flyttning av uthus (aktsid. 2740 och 2741)	<u>300:-</u>	8.566:-
5. C-F Hanström	mark	6.500:-	
	stängsel	<u>470:-</u>	6.970:-
	åtgärd beträffande skadeföremål nr 25 a.		
<u>Hjälmaröd 6²</u>			
A. Gunnarsson	mark	9.000:-	
	ytterligare åtgärder	<u>500:-</u>	9.500:-
<u>Hjälmaröd 6³</u>			
S. Bengtsson	mark	7.500:-	
	stängsel	<u>345:-</u>	7.845:-
<u>Hjälmaröd 7¹</u>			
W O. Anderssons dödsbo och A. Andersson	mark	84.551:-	
	stängsel	<u>1.420:-</u>	85.971:-
	ersättning om 507:- för förlorad jaktmark tvistig, nedsättes.		507:-

Fastighet, ägare och arrendatorer.

Ersättningsbelopp.
 Detalj-
 belopp Summa

Arrendatorer:

1. S. Magnusson	iordningställande av ny tomtplats m.m. i enlighet med avtal (aktsid. 2285-2287)	<u>8.000:-</u>	8.000:-
	<u>Åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 28 i enlighet med föreskrift i avtalet.		

Avtalet fastställs med visst undantag.

2. P. Lundquist	iordningställande av tomtplats m.m. i enlighet med avtal (aktsid. 2288-2290)	<u>5.000:-</u>	5.000:-
	kostnad för iordningställande av väg ersättes med högst 3.000:-.		
	<u>Åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 33 i enlighet med föreskrift i avtalet.		

Avtalet fastställs med visst undantag.

Hjälmaröd 9¹

H. Ramel	mark + anpassning	92.638:-	
	förlorad jaktmark	1.180:-	
	stängsel	<u>1.989:-</u>	95.807:- N
	5 % ränta å 92.638:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker.		ränta

Arrendator:

T. Pehrson	mark + anpassning	16.423:-	
	stängsel	<u>1.649:-</u>	18.072:-
	5 % ränta å 16.423:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker.		ränta

Överenskommelse (aktsid. 2783-2788) fastställs med visst undantag.

Fastighet, ägare och arrendatorer.

Ersättningsbelopp.
Detalj-
belopp Summa

Vombs socken

Vomb 50¹

Malmö stad

Arrendatorer:

- | | | |
|------------------------------|--|---|
| 1. Vombsjöns sportfiskeklubb | <u>åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 199. | - |
| 2. T. Mattsson | <u>åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 200. | - |
| 3. S. Olsson | <u>åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 204. | - |
| 4. A. Olsson | <u>åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 205 och 206. | - |
| 5. E. Edling | <u>åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 212 och 213. | - |
| 6. H. Steckel | <u>åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 214. | - |
| 7. C. Svensson | <u>åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 215-217. | - |
| 8. S. Friman | <u>åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 218-220. | - |
| 9. K. Persson | <u>åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 221 och 222. | - |

Fastighet, ägare och arrendatorer.

Ersättningsbelopp.
Detalj-
belopp Summa

10. R. Dahlström åtgärd beträffande skade-
föremål nr 223, 225 och 226. -

11. O. Clarén åtgärd beträffande skade-
föremål nr 227. -

12. V. Anderberg åtgärd beträffande skade-
föremål nr 228. -

13. G. Pettersson åtgärd beträffande skade-
föremål nr 229 och 230. -

14. G. Svenssons åtgärd beträffande skade-
dödsbo föremål nr 233 och 234. -

15. S. Bagge,
 Å. Andersson, åtgärd beträffande skade-
 A. Roth, föremål nr 235 och 236.
 E. Bäckström och
 A. Quint -

16. Å. Andersson åtgärd beträffande skade-
föremål nr 237-239. -

17. G. Svegerud åtgärd beträffande skade-
föremål nr 242. -

18. okänd åtgärd beträffande skade-
föremål nr 243. -

Fastighet, ägare och arrendatorer.

Ersättningsbelopp.
Detalj-
belopp Summa

Vomb 50³²

H. Ramel	mark	35.192:-	
	förlorad jaktmark	1.188:-	
	stängsel	<u>2.195:-</u>	38.575:- N
	5 % ränta å 35.192:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker.		ränta

Överenskommelse (aktsid. 2783-2788) fastställes med visst undantag.

Arrendator:

Löberöds kommun åtgärd beträffande skadeföremål nr 244-247.

Öveds socken

Svansjö 1⁶

H. Martinsson och R. Martinsson	förlorad jaktmark	5:-	
	vägar och arbetsplatser	<u>345:-</u>	350:-

Vressel 14¹

N. Andersson åtgärd beträffande skadeföremål nr 76.

Övedskloster 2¹¹

H. Ramel	mark	<u>1.109:-</u>	1.109:- N
	5 % ränta å 1.109:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker.		ränta
	<u>åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 92 a och 92 b.		

Överenskommelse (aktsid. 2783-2788) fastställes med visst undantag.

Pastighet, ägare och arrendatorer.

Ersättningsbelopp.

Detalj-
belopp Summa

Üvedskloster 2²³

H. Ramel

mark, anpassning, brukningsintrång

894.868:-

förlorad jaktmark

7.726:-

stängsel

10.001:-

markvägar, arbetsplatser

9.517:-

dränering, trumögön, omväg samt skadeföremål nr 60, 69 och 150

23.825:-

945.937:- N

ersättning enl. punkt B. 2 i överenskommelsen (aktsid. 2783-2788)

120.000:-

90.000:- N

30.000:-

5 % ränta å 894.868:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker.

ränta

Åtgärd beträffande skadeföremål nr 74, 93, 95 b, 96, 102 b, 107, 119, 121, 122, 125, 129 och 145.

Åtgärder i enlighet med bestämmelserna i överenskommelsen (aktsid. 2783-2788).

Arrendatorer:

1. C. Berglund

mark, anpassning, brukningsintrång

26.625:-

stängsel

1.395:-

markvägar och arbetsplatser

941:-

dräneringsåtgärder

28.000:-

56.959:-

5 % ränta å 26.625:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker.

ränta

Fastighet, ägare och arrendatorer.

		<u>Ersättningsbelopp.</u>	
		<u>Detalj-</u> <u>belopp</u>	<u>Summa</u>
2. K-G Persson	mark, anpassning	20.586:-	
	stängsel	1.036:-	
	markvägar och arbetsplatser	<u>194:-</u>	21.816:-
	5 % ränta å 20.586:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker.		ränta
3. H. Persson	mark, anpassning, bruksningsintrång	47.012:-	
	stängsel	<u>3.469:-</u>	50.481:-
	5 % ränta å 47.012:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker.		ränta
4. H. Dahlquist	mark, anpassning, bruksningsintrång	2.181:-	
	stängsel	32:-	
	omväg	<u>50:-</u>	2.263:-
	5 % ränta å 2.181:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker.		ränta
5. Bjärsjölagårds kommun	<u>Åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 102 a, 102 c, 103, 104 a, 104 b, 105 och 106.	-	
6. Sjöboortens sportfiskeklubb	<u>Åtgärd</u> beträffande skadeföremål nr 137.	-	

Överenskommelsen (aktsid. 2783-2788) fastställs med visst undantag.

Fastighet, ägare och arrendatorer.

Ersättningsbelopp.
Detalj-
belopp Summa

7. Vombsjöns Sportfiskeklubb	skada och intrång enligt överenskommelse (aktsid. 2732 och 2735)	<u>31.000:-</u>	31.000:-
------------------------------	--	-----------------	----------

Överenskommelsen fastställles.

8. H. Sköld	inlösen av sommarstuga, uthus och gångplattor samt allmänt intrång enligt överenskommelse (aktsid. 2734 och 2735).	<u>10.000:-</u>	10.000:-
-------------	--	-----------------	----------

Överenskommelsen fastställles.

Övedskloster 3¹

B. Nilsson	mark	25.474:-	
	vägar och arbetsplatser	3.000:-	
	intrång	<u>3.000:-</u>	31.474:-
	5 % ränta å 25.474:- från den 1 januari 1969 tills betalning sker.		ränta

åtgärd beträffande skadeföremål nr 84 a, 84 b, 86, 92 a och 92 b.

åtgärder i enlighet med bestämmelserna i överenskommelse (aktsid. 2783-2788).

Överenskommelsen fastställles med visst undantag.

Övedstorp 10¹

M. Johansson	mark	<u>1.789:-</u>	1.789:-
--------------	------	----------------	---------

Fastighet, ägare och
arrendatorer.

Ersättningsbelopp.
Detalj-
belopp Summa

II. Fastigheter utmed Kävlingeån.

Håstads socken

Mellanmölla 1¹

Kvarnviks vattenkraftverk

A. Persson

vattenkraft

52.300:-

52.300:- H

Lilla Harrie socken

Lilla Harrie 4²

Lilla Harrie vattenkraftverk

Lilla Harrie Vals-
lvarn Aktiebolag

vattenkraft

26.320:-

26.320:- H

Fullföljdshänvisning

Talan mot denna dom föres genom vad. Vill part vädja mot domen, skall han inom två veckor från denna dag eller sist den18...september...1969..... före tjänstetidens slut hos vattenrättsdomaren eller vattenrättssekreterare vid vattandomstolen muntligen eller skriftligen anmäla vad.¹⁾ Part, som anmält vad, skall inom fyra veckor från denna dag eller sist den2...oktober...1969..... före tjänstetidens slut fullfölja vadet genom att till vattenrättsdomaren inkomma med vadeinlaga, ställd till vattenöverdomstolen.

Har part sålunda vädjat, äge även motpart, ehuru han ej iakttagit vad ovan sagts, föra talan mot domen; dock åligger honom att inom två veckor från den dag, då tiden för fullföljd av vadet utgick, till vattenrättsdomaren inkomma med vadeinlaga. Sådan vadetalan förfaller, om den första vadetalan återkallas eller eljest förfaller.

Inlaga eller annan handling må till vattenrättsdomaren inlämnas genom bud eller insändas med posten i betalt brev. Om skyldighet att tillhandahålla avskrift av inlaga eller annan handling, som skall delgivas, föreskrives i 33 kap. 2 § rättegångsbalken.

Fullföljdshänvisning VD — dom i annat mål än brottmål

¹⁾ Postadress:

Box 49, Växjö 1 351 03 VÄXJÖ 1
Tel. 183 80

Innehållsförteckning.

	<u>Sid.</u>
Stadens yrkanden	1
1967 års deldom	2
Vattenöverdomstolens dom	10
1968 års deldom	10
Utförda arbeten m.m.	14
Kvarstående landskapsfrågor	15
Höjdsystem	17
Vattenhushållningsbestämmelser	18
Tillstånd m.m.	20
Vattentäktsfastighet	22
Strömfallsfastighet	22
Kontrollföreskrifter m.m.	22
Besiktning	25
Avstående av vatten till annan ort	25
Vägar och arbetsplatser	27
Undersökningar rörande Vombsjön	28
Fisket	31
Fiskuppfödningsslämmarna i Torpbäcken	31
Tillstånd till skadeförebyggande åtgärder beträffande fisket	33
Undersökningar rörande företagets inverkan på fisket	34
Fiskeavgift	34
Övriga frågor angående fisket	34
Prövotid	36

	<u>Sid.</u>
Rågångsmärken	36
Teleanläggningar	36
Allmänna vägar	36
Skadereglering, Kävlingeån	37
Vattenkraft	37
Fabrikationsvatten	39
Underhåll i Kävlingeån	39
Skadereglering, Vombsjön	40
Vatten, avlopp m.m.	40
Skada på mark, tekniska föremål m.m.	41
Pensers huvudmän	42
Hjälmaröd 5 ¹ , 6 ² och 6 ³	44
Hjälmaröd 7 ¹	45
Arrenden inom Hjälmaröd 7 ¹	47
Stadens fastigheter	49
Övriga berörda fastigheter och arrendatorer	49
Nedsättning av ersättningsbelopp	55
Oförutsedd skada	56
Verkställighet	57
Rättegångskostnader	58

- Bilagor:
1. Tappningsställare
 2. Ersättningslängd
 3. Fullföljdshänvisning